

ПЛАН РАЗВОЈА ОПШТИНЕ БАЧ

2022 - 2028.

Израда Плана развоја општине Бач 2022-2028. реализована је кроз пројекат финансиран из бесповратних средстава словачке развојне помоћи (SlovakAid), а спроводи се посредством Програма Уједињених нација за развој у Србији (UNDP). Стручну подршку у изради пружила је Стална конференције градова и општина (СКГО).

„Процес стратешког планирања је динамичан процес, а сваки стратешки документ који проистекне из таквог процеса треба посматрати као „живи документ“. Другим речима, не само да не постоје препреке да се он мења услед промењених потреба заједнице или промењених спољашњих утицаја, већ је то пожељно и представља суштину стратешког управљања.“

Поштовани суграђани,

Стратешко планирање је изузетно значајно за сваку средину, али усмеравање свог рада и развоја кроз процес планирања је посебно значајно за мање општине као што је наша. Оно представља алат којим се јасно дефинишу приоритети и утврђује најбољи начин за коришћење ресурса неопходних за успешан и ефикасан развој локалне средине. Правилно стратешко планирање свакако омогућава и адекватно прилагођавање променама у окружењу, те не чуди што је доношењем новог Закона о планском систему Републике Србије 2018.г. детаљно уређена ова област (управљање системом јавних политика, усвајање, примена и извештавање у вези средњорочних планова, њихове усклађености и анализе ефеката и вредновање учинака у контексту спровођења „ex-анте“ и „ex-пост“ анализа).

Планирање развоја представља нашу велику обавезу данас, за будуће генерације и деловање свих актера на нашем локалном подручју у будућности. Документ који је пред Вама представља нашу заједничку спремност да правилно и рационално управљамо локалним потенцијалима у правцу свеопштег напретка.

У претходних годину дана, смо заједно са представницима ширег институционалног, друштвеног, привредног и невладиног сектора сагледали све расположиве ресурсе, могућности и шансе за унапређење, те их преточили у конкретне развојне циљеве и мере за њихово остварење. Интегрисали смо тренутне потенцијале и преточили их у могућа решења привредних, друштвених и инфраструктурних проблема у општини. Међусобном синергијом свих актера укључених у стварање ове развојно-документационе основе јасно смо дефинисали идеје и путеве, задатке и средства потребна за остваривање задатих циљева.

Овом приликом бих се захвалио свима који су дали свој допринос и узели учешће у изради овог планског документа, али их уједно и позвао да својим активним деловањем допринесу у изради других, али не мање важних средњорочних и секторских планских докумената, чија нам израда предстоји.

Сигуран сам да ће се адекватном имплементацијом овог планског документа и реализацијом дефинисаних приоритетних циљева повећати запошљивост и покренути додатна изградња привредне, комуналне и остале инфраструктуре која у сваком друштву доприноси остваривању основног стратешког циља - побољшању квалитета живота.

С поштовањем,

Председник општине Бач
др Стева Панић

Садржај

Увод.....	4
1. План развоја општине Бач 2022 – 2028.	5
1.1. Процес израде.....	5
1.2. Преглед и анализа постојећег стања.....	7
Друштвени развој.....	19
1.3. SWOT анализа.....	24
1.4. Визија.....	26
1.5. Приоритетни циљеви и мере	27
.....	63
1.6. Оквир за спровођење, праћење спровођења, вредновање и извештавање	87
2. Анекси.....	88

Листа скраћеница

УНДП	Програм Уједињених нација за развој
СКГО	Стална конференција градова и општина
ЦОР	Циљеви одрживог развоја
ЕУ	Европска унија
ПВ	Предшколско васпитање
ППП	Припремни предшколски програм
ЈКП	Јавно-комунално предузеће
ПТД	Пројектно-техничка документација
SWOT	Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats – снаге, слабости, прилике, претње
ПТД	Пројектно-техничка документација
МСП	Мала и средња предузећа
ЦРС	Центар за социјални рад
РЗС	Републички завод за статистику
СПШ	Средња пољопривредна школа
ОШ	Основна школа

Увод

На основу Одлуке о приступању изради Плана развоја општине Бач за период 2022 – 2028. године, донете на седници Скупштине општине Бач одржаној 26. фебруара 2021. године, а у складу са Законом о планском систему Републике Србије ("Службени гласник РС", број 30 од 20. априла 2018.), општина Бач је започела процес израде Плана развоја општине. Стручну подршку у изради Плана развоја општине Бач пружала је Стална конференције градова и општина (СКГО), кроз пројекат „Јавне и приватне финансије за развој – обезбеђивање одрживих локалних заједница унапређењем планирања локалног развоја у Републици Србији”, а који се финансира из бесповратних средстава развојне помоћи Републике Србије (SlovakAid) и програма Уједињених нација за развој – УНДП.

*Закон о планском систему Републике Србије*¹ (у даљем тексту: ЗПС) усвојен је 19. априла 2018. године чиме је постављен систем координисаног, ефикасног и транспарентног планирања, са циљем увођења система одговорности за резултате и мерење ефикасности рада јавне управе.

Закон прате три уредбе и то: *Уредба о методологији за управљање јавним политикама*, *Уредбе о методологији за израду средњорочних планова органа државне управе и* *Уредба о обавезним елементима плана развоја аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.*

Када је реч о локалној самоуправи, ЗПС уређује обавезу локалне власти да, у складу са дефинисаном методологијом и ујединаченим општим приступом, планира јавне послове у својој надлежности. Локална самоуправа је, према Закону о локалној самоуправи, у обавези да планира, уређује и управља јавним пословима у својој надлежности, а од интереса за локално становништво. Законом о планском систему наведена обавеза је стављена у јасан системски оквир, јасно утврђену методологију, апострофирајући транспарентност процеса кроз укључивање локалних актера и израду плана консултација.

Документ развојног планирања "План развоја општине Бач 2022 – 2028.", израђен је у складу горенаведеним Законом и пратећим уредбама, узимајући у обзир методологију предложену Смерницама за израду планова развоја јединица локалне самоуправе, објављених у априлу 2020. године.

Процес израде Плана развоја општине Бач обухватио је неколико фаза, а спроводио се кроз јавне консултације са свим заинтересованим странама са подручја. Јавне консултације су се спроводиле кроз организоване састанке, фокус групе, радионице, али и кроз размену материјала електронским путем и редовне објаве на званичној веб страници Општине².

У процес су била укључена следећа консултативна и радна тела: Партнерски форум сачињен од представника свих заинтересованих страна, три тематске радне групе (економски развој, друштвени развој, инфраструктура и заштита животне средине) и координациони тим сачињеног од представника локалне самоуправе са циљем праћења и усмеравања целокупног процеса.

Процес израде започео је у фебруару и трајао је до краја децембра 2021., док је јавна расправа трајала у периоду од 26.01.2022.г. до 14.02.2022.г.

План развоја општине Бач 2022 - 2028. је донет на 19. седници Скупштине Општине Бач, одлуком бр. 011-2/2022-I од 05.05.2022. године

¹ Службени гласник РС, бр. 30/18.

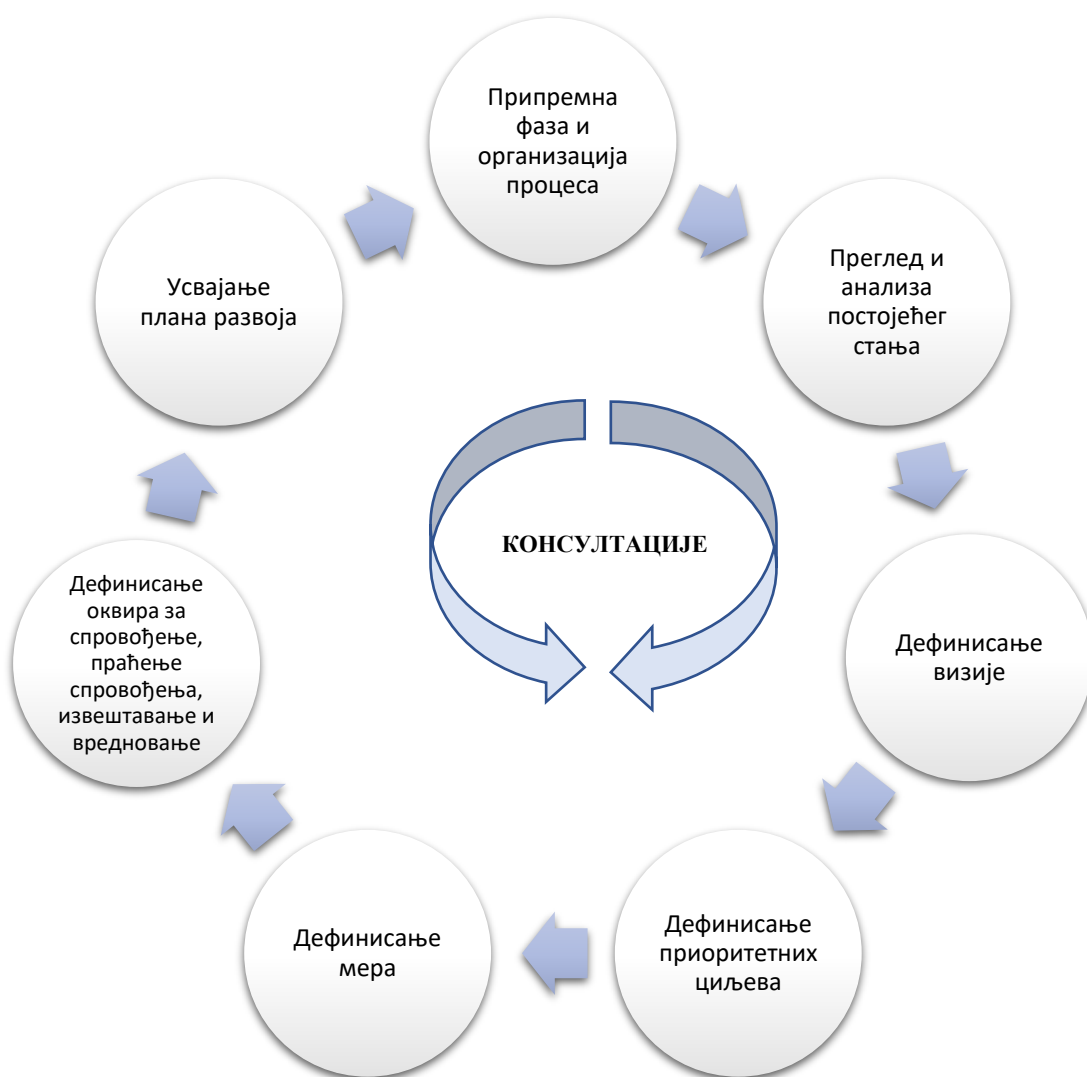
² <http://bac.rs/sr/plan-razvoja-opstine-bac>

1. План развоја општине Бач 2022 – 2028.

1.1. Процес израде

Општина Бач је и у претходном периоду, пре усвајања ЗПС, активно радила на изради и усвајању докумената развојног планирања/јавних политика водећи се различитим методологијама и користећи стручну помоћ, а увек уз јасну транспарентности процеса и укључивање шире јавности у процес предлагања и усвајања мера и пројеката од значаја за развој Општине.

Дијаграм 1. Фазе процеса израде Плана развоја општине Бач

Процес израде плана развоја општине Бач 2022 – 2028. састојао се од неколико фаза приказаних на претходном дијаграму.

У првој фази, која је представљала **фазу припреме и организације процеса**, општина Бач је донела Одлуку о приступању изради плана развоја општине Бач за период 2022-2028., затим Решење о формирању координационог тима са именовањем чланова и дефинисаним обавезама и активностима и делегираним координатором. Координациони тим је у овој фази одржао прве консултације у оквиру ког је израђена Матрица заинтересованих страна из које је дефинисан Партнерски форум као консултативно тело, односно идентификовани су најважнији актери и анализиран је њихов утицај и значај. Након наведених консултација, делегирани су и чланови тематских радних група као оперативног, радног, тела. Дефинисане су три тематске радне групе (друштвени развој, економски развој и инфраструктура и заштита животне средине) што је формализовано доношењем Решења. У циљу транспарентности процеса и укључивања заинтересованих страна, општина Бач је отворила банер на званичној веб страници у оквиру ког су се, током целог процеса, налазила радна документа и најзначајније информације у вези са консултацијама.

У фази **прегледа и анализе постојећег стања**, на основу прикупљених примарних података из званичних извора, као и секундарних података добијених од представника Општине, а водећи рачуна о базирању анализе на значајним показатељима у вези са надлежностима локалне самоуправе, израђене су секторске анализе тренутног стања у општини Бач. Конкретно, израђене су анализе у следећим областима: инфраструктура, заштита животне средине, саобраћај и комуникације, пољопривреда, економски развој, образовање, култура и спорт, социјална и здравствена заштита. На основу кључних елемената наведених анализа, узимајући у обзир пре свега показатеље који су обухваћени и касније кроз приоритетне циљеве, израђен је преглед и анализа постојећег стања у општини Бач, приказана у наредном поглављу. Посебно је значајно напоменути да су кроз анализу обухваћени локализовани Циљеви одрживог развоја, и на тај начин је извршено повезивање са циљевима дефинисаних Агендом 2030. На наредним консултацијама, одржаним са представницима координационог тима и тематских радних група, представљени су закључци анализе и израђена је SWOT матрица, један од најзначајних алата стратешког планирања.

Наредни корак било је **дефинисање визије** као жељеног стања у будућности, а иста је дефинисана процесом брејнсторминга на састанцима тематских радних група. Предложена визија потврђена је од стране Координационог тела и Партнерског форума, путем писаних консултација.

У фази **дефинисања приоритетних циљева**, кроз процес консултација на ком су учествовали представници тематских радних група и координационог тела, дефинисани су приоритетни циљеви којима су покривена најзначајнија питања/проблеми од интереса за Општину. Дефинисани приоритетни циљеви постављени су тако да поштују СМАРТ³ принцип, односно исти су прецизни, мерљиви, прихватљиви, реални и временски одређени. Показатељи исхода приказани су као базни и циљни, а дат је и допринос који дају Циљевима одрживог развоја (Агенда 2030), као и веза са преговарачким поглављима са ЕУ. Приоритетни циљеви структурирани су у три развојна правца: Уређење комуналне и саобраћајне инфраструктуре, Друштвени развој - доступне и квалитетне услуге за све грађане и Одрживи економски развој. Приоритетни циљеви садрже све обавезне елементе, као што су: опис (образложење зашто је циљ приоритетан, веза са показатељима у анализи), веза са подциљевима ЦОР, веза са преговарачким поглављима са ЕУ, почетна и циљна вредност показатеља исхода, рок за достизање показатеља и изворе провере.

³ Specific, Measurable, Achievable, Realistic, and Timely

У фази **дефинисања мера** одржане су консултације са тематским радних групама, на којима су дефинисане мере као скуп повезаних активности ради постизања приоритетног циља. Мере у плану развоја општине Бач, у складу са Уредбом⁴, садрже следеће елементе: преглед и опис мере, начин на који мера доприноси остваривању одређеног приоритетног циља утврђеног у плану развоја, активности за спровођење мере, назив институције одговорне за координацију спровођења мере, процену финансијских средстава потребних за њено спровођење и процену извора из којих ће се та средства обезбедити.

У фази **дефинисање оквира за спровођење, праћење спровођења, извештавање и вредновање** одржане су консултације са представницима координационог тима, на којима су представљене основне смернице када је реч о наведеним активностима, где је дошло до усаглашавања процеса, календара и одговорних страна.

На крају процеса израђен је и **извештај о спроведеним консултацијама**, који је заједно са осталим документима (Нацрт плана развоја општине Бач 2022-2028. са свим припадајућим анексима) постављен на званичној веб страници Општине и послат свим заинтересованим странама.

1.2. Преглед и анализа постојећег стања

Географски положај

Општина Бач се налази у Јужнобачком округу. Лежи у делу велике Бачке равнице која се ослања на Дунав. Општина има повољан саобраћајно-комуникативни и стратешки положај: погранична општина; близина и потенцијално лак приступ Паневропским коридорима 10 и 5ц, а преко њих и транспортној инфраструктури суседних земаља - Хрватске и Мађарске, односно осталих земаља Европе; ослањање на Паневропски коридор 7 - реку Дунав, природне границе општине са Републиком Хрватском. Општина Бач обухвата површину од 367 km². Општина се састоји од шест насељених места: Бач, Селенча, Вајска, Бојани, Плавна и Бачко Ново Село. На територији општине живи 12.901 становник⁵ (6.471 мушкараца и 6.430 жена) са просечном густином насељености од 35 становника/km². Према степену развијености Општина Бач припада III групи (степен развијености 60%-80% републичког просека) недовољно развијених општина. Бач је старо седиште средњовековне Бачке жупаније и једно од најстаријих насеља на подручју Панонске низије, по ком је цела Бачка област добила име.. Бач је удаљен 22 km од Бачке Паланке, 62 km од Новог Сада, 120 km од Суботице и 140 km од Београда, а када је реч о граничним прелазима, Бач је удаљен 20 km од граничног прелаза Богојево (Хрватска), 20 km Бачка Паланка (Хрватска) и 120 km Хоргош (Мађарска). Општина је повезана Магистралним путем М – 18 (државни пут 1. реда) Сомбор – Озаци – Бач – Бачка Паланка и Регионалним путем Р -102 (државни пут 2. реда) Нови Сад – Бачки Петровац – Бач.

Природни ресурси

Општина Бач је богата природним ресурсима, од којих су најзначајнији: воде, биодиверзитет, пољопривредно земљиште и шуме.

⁴ Уредбом о обавезним елементима плана развоја аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе ("Службени гласник РС", број 107 од 14. августа 2020.)

⁵ Извор: РЗС; Процена становника средином године, 2020. година

Хидрологија

Општина Бач поседује значајне водне ресурсе. Река Дунав, у дужини од 43 km протиче кроз територију општине Бач и представља природну границу према Републици Хрватској. Друга већа река је Мостонга, а речице Жива, Зечица, Берава и Вајиш, које су настале изливањем Дунава и припадају западном делу Вајско-Бођанско-Плаванском риту, немају природни отицај и њихове воде, које се допуњују из подземних вода и атмосферских падавина, пребацују се црпним станицама у Дунав.

Поред река, водне ресурсе чине и канали, међу којима је најзначајнији канал Каравуково-Бачки Петровац, који је део хидросистема Дунав-Тиса-Дунав, а такође и језеро Провала, које се налази поред насеља Вајска, а које је повезано подземним каналима са Дунавом одакле се језеро пуни водом. Просечна дубина тог језера је око 4–5 m. Значајан водни ресурс представља и вештачко језеро – рибњак „Бач”, површине око 750 ha, које се налази на мочварном тлу уз десну обалу Мостанге.

Заштићена подручја и биодиверзитет

На територији општине постоји богат и разноврстан биодиверзитет и значајна заштићена подручја. Површина заштићених подручја износи 1.500 ha и чини 4,1% од укупне површине територије општине.

Специјални резерват природе „Карађорђево” представља целовито и очувано плавно подручје реке Дунав са воденим, мочварним, ливадским и шумским стаништима које одликује разноврсност и богатство флоре и фауне и очувана влажна станишта карактеристична за плавна подручја великих равничарских река. Површина резервата обухвата укупно 4.184,24 ha на територији општине Бач и Бачка Паланка, од чега око 1.500 ha припада територији општине Бач. Резерват чине две одвојене природне целине: подручје Мостонга и подручје Букински рит. За природно добро I категорије од међународног, националног, односно изузетног значаја, проглашен је 1997. године, а 2007. уврштен је у Мрежу заштићених подручја на Дунаву (Danube Network Protected areas), као једно од пет заштићених подручја на територији Србије. Резерват има међународни статус подручја од изузетног значаја за птице и уписано је у Листу међународно значајних ориентолошких подручја (IBA/Important Bird Areas), као IBA подручје Букински рит, на којем је присутно 109 врста птица. Такође, овај специјални резерват је и део ЕМЕРАЛД мреже и на тај начин представља део европске еколошке мреже и деоницу еколошких коридора, значајно за очување дивље флоре и фауне и њихових природних станишта⁶.

На подручју општине Бач постоји и богат фонд ихтиофауне. У водама канала, већег броја бара и језеру „Провала” присутни су: штука, мелез, шаран, разне врсте беле рибе, сом и смуђ. У рибњаку Мостанга узгајају се шаран и сом. Услед богатства ихтиофауне на подручју општине Бач је широко развијен риболов.

Виталне локалне популације птица гнездарица чине: орао белорепан, црна рода, црна луња и др. Богату фауну сисара представљају: видра, дивља мачка, куна белица, хермелин и др., као и бројне врсте дивљачи: срна, дивља свиња, европски јелен, муфлон, јелен лопатар, зец, куна златица, куна белица. Због бројности популације дивљачи и птица на овом подручју је

⁶ У складу са Конвенцијом о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта - Бернска конвенција („Службени гласник РС - Међународни уговори”, бр. 102/2007).

развијено ловство. Трајно заштићене врсте су: хермелин, ласица, сова, орао, соко, јастреб, лабуд, рода, галеб и чапља.

Екосистемски диверзитет флоре је типичан за плавна подручја великих равничарских река, као што су: влажне ливаде, заједнице белог и жутог локвања, ритске шуме (храст лужњак, јасен, црна и бела тополе, шуме беле врбе).

Општина Бач је, као део бачког подунавља заједно са осталим подунавским општинама, укључена у успостављање прекограничног резервата биосфере Мура-Драва-Дунав.

Пољопривредно земљиште

Пољопривредно земљиште обухвата 62% територије општине. Највећи део пољопривредног земљишта на територији општине чини обрадиво земљиште, при чему доминирају оранице.

Шуме и шумско земљиште

Површина територије под шумом је 3.028,4 хектара, што износи 8,3% у укупној површини општине Бач. Степен пошумљености општине је нешто изнад нивоа пошумљености Јужнобачке области, која износи 6,6%, а значајно је нижа од пошумљености територије Републике Србије, која износи 29,1%. Највећи комплекси шума су у јужном и западном делу општине. Заступљене су природне састојине америчког јасена, домаће тополе, багрема, храста лужњака и цера као и шумске културе. Ваншумско зеленило је заступљено у виду дрвореда поред путева и у комплексу фарми и чине га тополе, врбе и багрем. За споменик природе проглашено је и једно стабло шимшира: Споменик природе „Стабло шимшира у Плавни”.

Демографски трендови

Број становника у општини Бач смањio се за 10,4% у периоду 2011-2020. година, односно општина је изгубила 1.504 становника (у односу на попис из 1961. године становништво општине се скоро преполовило, односно смањило за 9.361 или 42%).

Табела 1. Кретање становништва општине Бач, 1961-2020.

Година	Број становника	Ланчани индекс	Базни индекс
1961	22.262		100,0
1971	19.348	86,9	86,9
1981	18.243	94,3	81,9
1991	17.249	94,6	77,5
2002	16.268	94,3	73,1
2011	14.405	88,5	64,7
2020	12.901	89,6	58,0

Напомена: подаци за период 1961-2011 - Попис становништва; подаци за 2020. – процене, средином године; Извор: Републички завод за статистику

Основне карактеристике становништва огледају се у врло неповољним трендовима као што су укупна депопулација (пад броја становника), природна девастација (број умрлих становника већи је од броја живорођених), као и у негативним миграционим токовима,

односно миграцијама из општине Бач у друге делове Србије. Овакви трендови додатно продубљују неповољне промене у структурама становништва, а најизраженије промене су у старосној структури. Званичне демографске пројекције указују на велику извесност демографске регресије.

Сваки пети становник (20%) општине старији је од 65 година, а тек сваки осми (12,7%) млађи од 15 година, према проценама у 2020. години. Доминантан број становника спада у категорију радно способног становништва (15-64 година - 66,7%), што се може узети у обзир као значајан развојни потенцијал. Просечна старост становништва је за једну деценију порасла са 42,2 (2011) на 44 године (2020).

Природно кретање становништва у периоду 2011-2020. године одликује се константним **негативним природним прираштајем**, уз наталитет и морталитет који су годинама скоро на истом нивоу, уз незнатне осцилације.

Табела 2. Витални догађаји у општини Бач, 2011-2020.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Наталитет	99	114	115	115	108	101	117	95	96	94
Морталитет	241	233	213	220	208	238	228	206	229	237
Природни прираштај	-142	-119	-98	-105	-100	-137	-111	-111	-133	-143

Извор: Витална статистика, Републички завод за статистику

Саобраћајна инфраструктура

Укупна **дужина путева у општини износи 91 km**, док је густина путева 0,3 km/km². Општина има повољан саобраћајно-комуникативни и стратешки положај и повезаност са Паневропским коридорима:

- **Коридор 10**, аутопут Салзбург - Солун, укључујући и припадајуће деонице Будимпешта–Београд и Ниш–Софија-Истамбул;
- **Коридор 7**, река Дунав са приступом Црном и Северном мору, преко канала Рајна-Мајна-Дунав.

Од посебног значаја је потенцијал који има **Дунав као међународни пловни пут IV категорије** (Паневропски мултимодални коридор 7), који даје изванредне могућности за развој пловидбе, теретног и путничког саобраћаја, а такође и за развој наутичког туризма.

Концепцијом развоја прихватних објеката наутичког туризма дате су локације (зоне) у којима је планирано успостављање наутичких садржаја различитих нивоа опремљености (наутички центри, марине, туристичка пристаништа и наутичка сидришта). Пројекат изградње **наутичког центра у Бачком Новом Селу** подржан је од стране Савета за туризам Покрајинског секретаријата за привреду АП Војводине (2004). У складу са наведеним, израђен је План детаљне регулације комплекса марине.

Трошкови одржавања постојеће путне мреже и изградње нових саобраћајница имају велико учешће у укупним буџетским трошковима. Ови трошкови су износили **преко 25% буџета општине** (уз висок ниво реализације буџета, у распону од 83-97%), који показује и значај који локална управа придаје саобраћајној инфраструктури. Ниво утрошених средстава у 2020. години је значајно мањи, као последица пандемије COVID-19, периода закључавања уговора и умањених капацитети предузећа, локалне управе, прилива средстава у буџет, и др.

Табела 3. Расходи буџета везани за саобраћајну инфраструктуру на територији општине Бач, за период 2018-2020.

Буџетска година	Планирана средства за друмски саобраћај, у РСД	Утрошена средства за друмски саобраћај, у РСД	% остварења буџета за друмски саобраћај	Процентуално остварење средстава за друмски саобраћај у односу на укупне расходе буџета
2018	167.247.385,00	162.853.324,00	97,37%	22,26%
2019	129.329.021,00	127.923.098,59	98,91%	20,02%
2020	200.772.477,41	167.821.950,12	83,59%	25,76%

Извор: Одлуке о буџету и завршни рачуни општине за наведене године

Комунална инфраструктура

Водоводна мрежа

На водоводну мрежу, дужине 101 km, прикључено је 5.200 домаћинстава, односно **98,4% од укупног броја домаћинстава**, што је на нивоу Јужнобачког округа (98,8%) и више од просека у Републици Србији (86,7%). У претходних десет година није било значајних промена у дужини изграђене водоводне мреже, јер је систем добро развијен у свим насељима, а старе азбестно-цементне цеви су углавном замењене. Губици воде у водоводној мрежи се јављају само у случају испирању цевовода и кварова.

Бач се снабдева водом каптирањем подземних вода основног водоносног комплекса, помоћу бушених бунара (укупно **16 бунара**), који су изграђени за свако насеље тако да свако насеље има свој локални водовод, чије је управљање у надлежности општинског јавно комуналног предузећа. Капацитет постојећих изворишта за сада задовољава потребе становника свих насеља, а постоје могућности и за прикључење нових корисника.

Снабдевање водом за пиће становника општине Бач није на потпуно задовољавајућем нивоу у погледу квалитета подземних вода које се користе као водоизворишта (повећан садржај сумпор-водоника и метана, органских материја, хлорида и амонијум јона) и због тога се на извориштима врши третман сирове воде како би се задовољили прописани нормативи. У анализи коју је радио Институт за јавно здравље наводи се да је анализа квалитета воде у водоводу у општини Бач у 2019. години показала **физичко-хемијске неисправности у 100% узорака и микробиолошке неисправности у 72,7 % узорака**. Велики проблем је и потрошња воде, пре свега у летњим месецима.

Трајно решавање питања водоснабдевања водом општине Бач, за снабдевање становништва и технолошких процеса за које је потребна вода највишег квалитета, је **успостављање регионалног система водоснабдевања, Бачки регионални систем**⁷.

Управљање отпадом

Управљање отпадом на територији општине није успостављено према прописаним стандардима, јер се сакупљени комунални отпад одлаже на несанитарну депонију, а отпад

⁷ Бачки систем чине насеља општина Апатин, Сомбор, Озаци, Бач, Кула, Мали Иђош, Бачка Топола, Врбас, Србобран, Бечеј и Нови Бечеј

који се не сакупља завршава на дивљим депонијама и сметлиштима. Покривеност сакупљања отпадом у свим насељима је 100% (укључујући и старе економије пољопривредних комбината, где још увек живе људи), међутим не врши се одвајање у сврху рециклаже.

Према проценама годишње се око 4.800 тона сакупљеног комуналног отпада одложи на општинску несанитарну депонију, која је удаљена свега 1,7 km од првих кућа у насељу Бач. Такође, извесне неутврђене количине отпада, физичка и правна лица неконтролисано и мимо регуларних токова одлажу на општинску несанитарну депонију комуналног отпада. У општини Бач, постоји и седам до осам дивљих депонија, које се сваке године санирају, али се изнова стварају, јер грађани континуирано одлажу отпад на тим локацијама. Према проценама на дивљим депонијама се складишти око 5.000 m³, односно око 700 тона отпада.

Општина Бач је приступила **западнобачком регионалном систему управљања отпадом**⁸, заједно са општинама Апатин, Кула и Озаци и градом Сомбором, у оквиру којег ће бити изграђен рационални центар за управљање отпадом у граду Сомбору на локацији градске депоније „Ранчево” (завршена је израда пројектно-техничке документације). Регионални центар обухвата примарну селекцију на извору настајања отпада, секундарну селекцију, биосушење, компостирање, механичку рафинацију гориве компоненте отпада и депоновање биолошки неутрализованог отпада на санитарну депонију.

Заштита животне средине

Квалитет ваздуха на територији општине Бач припада првој категорији квалитета ваздуха, а територија општине је сврстана у зону „Војводина”, што подразумева чист или незнатно загађен ваздух, где нису прекорачене прописане граничне вредности нивоа ни за једну загађујућу материју. На територији општине не постоји мерно место у оквиру државне мреже за мониторинг квалитета ваздуха нити је успостављен локални мониторинг. Извесно је да основни извор загађујућих материја у ваздуху **представља грејање стамбених и мањег броја индустријских објеката**. Као претежни енергент за производњу топлотне енергије користе се углавном чврста фосилна горива (дрво и угаљ) и то у индивидуалним котловима са ложиштима са ниском ефикасности сагоревања (старим котловима, пећима и шпоретима), јер не постоји централни систем грејања, па је могуће претпоставити да у зимском периоду постоје емисије PM₁₀, PM_{2,5} и угљен монооксида. **Загађење ваздуха потиче и од пољопривреде**. На територији општине становништво се интензивно бави пољопривредом, нарочито сточарством, при чему су животињске фарме извори емисија загађујућих материја у ваздуху. Могући извор загађујућих материја у ваздуху на подручју општине може бити и саобраћај, услед протока возила на територији општине, као и услед старости возила које поседује локално становништво.

Квалитет површинских вода на територији општине Бач није задовољавајући. Воде су претежно треће (укупне органске материје, засићење кисеоником, укупни азот, амонијак и олигофосфати) и четврте класе квалитета, што подразумева **умерени и слаб еколошки статус**. Мониторинг квалитета површинских вода није успостављен на територији општине, а у државној мрежи се квалитет прати на мерној станици Бач на каналу Дунав-Тиса-Динав, канал Бачки Петровац–Каравуково. Лош еколошки статус, односно пета класа квалитета је забележена у односу на растворени кисеоник. Микробиолошки параметри нису мерени, али се може претпоставити да је квалитет воде најлошији према тим параметрима. Главне изворе загађења одређеног броја водотокова представљају континуирано испуштање

⁸ Заједно са општинама Апатин, Кула и Озаци и градом Сомбором

непречишћених отпадних вода, неконтролисано одлагање отпада и загађење које потиче од пољопривреде.

Отпадне воде

Дужина канализационе мреже износи 28,8 km и на њу је прикључено 980 домаћинстава. **Покривеност домаћинстава канализационом мрежом износи само 18,5%** што је далеко испод покривености Јужнобачког округа (69%), а такође је доста нижа и од покривеност територије Републике Србију (63,2%). У претходних десет година изграђено је свега 1,2 km канализационе мреже. **Комуналне отпадне воде се сакупљају и пречишћавају само за део насеља Бач**, док сва остала насеља немају решено одвођење и пречишћавање отпадних вода које се испуштају без пречишћавања директно у површинске воде и околину. Систем за одвођење атмосферских вода, у виду зацењене канализационе мреже је делимично изграђен за урбано насеље Бач, док се преостали део атмосферске вода овог насеља одводи отвореним каналима. Остала насеља у већини имају **отворене канале** који се простиру уз саобраћајнице и који се **уливају у најближе реципијенте: водотокове, депресије на периферијама насеља или мелиорационе канале**. Сакупљене отпадне воде путем канализационог система са дела територије насеља Бач, одводе се на постројење за пречишћавање отпадних вода, капацитета 10.000 еквивалент становника (са могућношћу дуплирања капацитета), које поседује ниво секундарног степена пречишћавања типа биологуна. Индустријске отпадне воде се не уливају у постојећи канализациони систем, већ се са ниским степеном предtretмана испуштају директно у површинске воде и околину. Количина испуштених отпадних вода је, према подацима из 2018. године, износила 518.000 m³ од чега је у канализацију испуштено 409.000 m. Систем за одвођење атмосферских вода, у виду зацењене канализационе мреже је делимично изграђен за урбано насеље Бач, док се преостали део атмосферске вода овог насеља одводи отвореним каналима. Остала насеља у већини, имају отворене канале који се простиру уз саобраћајнице и који се уливају у најближе реципијенте: водотокове, депресије на периферијама насеља или мелиорационе канале. Проблем одвођења ових вода је веома изражен, копање и нивелације се најчешће не ураде како је то потребно, а за дугорочно решавање проблема, најпре је потребно приступити изради пројектно-техничке документације.

Локални регистар загађивача није у потпуности успостављен. Земљиште на ширем простору општине Бач није загађено хемијским средствима пореклом из индустрије и претежно га чини обрадиво земљиште са претежно ратарском производњом. Загађење тог земљишта се може очекивати од прекомерног коришћења агротехничких средстава. Ужа подручја загађења могу се очекивати и од индустријских (агроиндустрија) и других привредних објеката (грађевинарство, трговина, угоститељство и др.). Земљиште је такође угрожено услед неадекватног збрињавања отпада у појединим насељима, као и неадекватног третирања отпадних вода. Један од извора загађења земљишта (укључујући и загађење воде и хране) је и неправилно поступање са уинулим животињама и остацима животињског порекла.

Издвајања из буџета општине за област заштите животне средине било је променљиво током година. Тако су издвајања из буџета у 2020. за заштиту животне средине износила 8,1 милиона дин., што представља 1,2% укупно утрошених буџетских средстава. Утрошен је 1,1 милион дин. за заштиту биљног и животињског света и близу 7 милиона РСД за остале намене (уклањање дивљих депонија, уништавање коровске биљке амброзије, мониторинг површинских вода итд.).

Економски развој

На територији општине у 2020. послује 475 привредних субјеката (131 привредно друштво и 344 предузетника). **Предузетничка клима је испод просека Републике Србије**. Број активних привредних друштава на 1.000 становника износи 9, што је за скоро упола мање од просека Републике Србије (17) и знатно ниже од просека Јужнобачког округа (21). Нето ефекат нових привредних субјеката је **позитиван** посматрано од 2015. године, уз значајне осцилације сваке године⁹.

Број предузетничких радњи на 1.000 становника износи 26, што је за 34% испод просека Републике Србије (39) односно за 41% испод просека Јужнобачког округа (44).

Графикон 1. Број привредних друштава и предузетника у општини Бач

Извор: Регистар мера и подстицаја привредног развоја, Агенција за привредне регистре (линк >>).

На територији општине постоји **једна индустријска зона – „Мала Привреда“** која је инфраструктурно опремљена.

Издвајања из локалног буџета за локални економски развој износе у просеку 1,8% од укупног буџета општине. Највећи део овог износа, око 50%, односи се на финансирање мера активне политике запошљавања које локална самоуправа спроводи у сарадњи са Националном службом за запошљавање, а односи се на јавне радове, субвенције за отварање нових радних места или финансирање приправничког стажа. Преостали износ односи се на реализацију развојних пројеката који за циљ имају локални економски развој и унапређење запошљавања на територији општине, и исти зависе од успешности на разним донаторским конкурсима за финансирање. Локална самоуправа је значајно унапредила ефикасност пружања услуга привреди, пре свега захваљујући електронској управи и сервисима као што су: е-дозволе и е-зуп. Општина Бач има успостављену организациону јединицу за локални економски развој, у форми **Одељења за привреду и локални економски развој**. Општина Бач сваке године усваја и **Локални акциони план запошљавања (ЛАПЗ)** а који обухвата избор корисника различитих локалних програма запошљавања које Општина Бач реализује заједно са Националном службом запошљавања.

Структура привреде

Становништво општине се већински бави **пољопривредом**. Економски развој се заснива на коришћењу компаративних предности општине, а то је сировинска основа за **производњу**

⁹ Негативан је једино 2019. али година није репрезентативна, узимајући у обзир да је те године АПР извршио принудну ликвидацију, по службеној дужности

здраве хране и уједно представља највећи потенцијал општине Бач. Осим прехранбене производње, претежне делатности привредних субјеката који послују на подручју општине Бач су: трговина, угоститељство, занатство и грађевинарство.

Пољопривреда

Општина Бач се налази у умерено-континенталном климатском појасу. Рељеф општине у макроеографском погледу чини велика Бачка равница, на чијем се југозападном делу налази територија општине. Око 56% површине општине чини коришћено пољопривредно земљиште¹⁰, а највећи део тог земљишта представљају оранице. Значај пољопривреде за општину Бач проистиче из чињенице да су природне претпоставке и структура домаћинства таква да омогућавају даљи развој пољопривреде.

На територији општине Бач регистровано је 1.778 пољопривредних газдинстава¹¹ (од чега је активно 1.605). Највећи број пољопривредних газдинстава јесу породична пољопривредна газдинства (1.747 или 98,3%), са просечном величином поседа до 5 ха. Више од половине свих домаћинства директно је зависно од прихода од пољопривреде.

Значајна предност општине Бач може бити и јесте структура пољопривредних газдинстава, која је значајно боља него у остатку Републике Србије, а која кроз различите видове заједничког наступа или укрупњавање може омогућити бољу конкурентност произвођача. Наиме, на територији општине Бач су присутнија пољопривредна газдинства са већом површином земљишта него на нивоу Републике Србије¹². Наиме газдинства која поседују 5 ха и мање чине 76,1% укупног броја пољопривредних газдинстава у Републици Србији, односно 59% у општини Бач. Истовремено, газдинства са поседом већим од 10 ха заступљенија су у структури пољопривредних газдинстава у општини Бач (24,1%) у односу на ниво Републике Србије (8,2%).

Пољопривреду општине Бач доминантно опредељује интензивна ратарска производња, односно производња уљарица (соја), жита (кукуруз, пшеница) и шећерне репе. Повртарство је такође развијено, посебно производња паприке, купуса, карфиола, парадајза, краставца, кромпира, лука, зелене салате и цвеклу. Укупно наведене ратарске и повртарске културе се гаје на око 98% пољопривредног земљишта.

На територији општине Бач присутна је висока оријентација на примарну пољопривредну производњу и пласман пољопривредних производа претежно као сировина за прехранбену индустрију уз мало учешће прераде, што за последицу има ниску профитабилност. Имајући у виду погодност природних потенцијала и присуство прерађивачких капацитета, може се рећи да је сточарска и воћарско-виноградска производња неразвијена.

Каналска мрежа Дунав-Тиса-Дунав даје велике могућности за смањивање утицаја суше, које су све чешће, као и за повећање приноса усева. Међутим, запуштеност канала и високе таксе које прописује надлежно јавно предузеће у великој мери ограничавају коришћење постојећих потенцијала.

На територији општине постоји 8 пољопривредних задруга и пољопривредних удружења, од којих су најзначајније:

¹⁰ Извор: РЗС, Анкета о структури пољопривредних газдинстава, 2018

¹¹ Извор: Управа за аграрна плаћања, на дан 06.10.2021.

¹² Извор: РЗС, Попис пољопривреде, 2012

- Општа земљорадничка задруга „Задругар“ Бач која се бави производњом жита, махунарки и биља за производњу уља, уговореном производњом са породичним газдинствима, као и откупом примарних пољопривредних производа;
- Воћарска задруга „Бачка Јагода“ Бач представља прву и једину специјализовану задругу на територији општине, а окупља преко тридесет произвођача јагода са овог подручја;
- Општа земљорадничка задруга „Низине“ Плавна углавном се бави производњом и откупом ратарских производа, као и уговарањем пољопривредне производње. Производњу остварују и на сопственом имању, али и на земљишту које узимају у закуп;
- Удружење „Центар за органску производњу“ има за циљ промоцију и едукацију у области органске производње. Центар је већ реализовао неколико пројеката, финансираних како од домаћих тако и од иностраних организација, са циљем подстицања развоја органске производње поготово жена на територији општине;
- Удружење пчелара „Мостонга“ Бач окупља око 20 чланова а основано је са циљем лакшег пласмана меда и производа од меда, као и саветовања произвођача;
- Удружење „Метлари“ из Селенче окупља привредне произвођаче сиркових метли у овом насељеном месту. Карактеристично је да се преко 90% укупне годишње производње сиркових метли извози у земље Западне Европе, Италију, Русију и др.

Општину карактеришу следећи трендови у развоју пољопривреде и руралног развоја:

- **Израда опанака и ручних радова** - бави се око 10 пољопривредних газдинстава;
- **Припрема јела на традиционалан начин** - бави се око 30 газдинстава;
- **Народна радиност (израда ручних радова плетењем и везењем и израда сувенира)** – бави се око 30 газдинстава;
- **Производња цвећа, ароматичног и лековитог биља** - бави се око 10 газдинстава;
- У оквиру удружења пчелара постоји иницијатива да се брендира производ (**апитерапија и фитотерапија**);
- **Метларство** – у општини Бач постоји око двадесетак погона за израду метли од сирка метлаша. Производња на годишњем нивоу износи око 7 милиона метли;
- **Лов и риболов** – у општини Бач лов и риболов имају дугу традицију и уживају велики углед, о чему говори чињеница да свако село има своје ловачко друштво. На подручју општине присутна је крупна и ситна дивљач, ловишта су уређена, што даје одличне основе за даљи развој ловног туризма. Такође, општина Бач има изузетно повољан положај и довољно капацитета да интензивира производњу и узгој рибе.

Туризам

Општина Бач обилује **културно историјским споменицима** који представљају доказе бурне историје ових предела. Постоје бројни археолошки локалитети који потврђују човеково присуство и коришћење мочварног терена у континуитету од осам миленијума. Овај предео био је настањен још у периоду млађег неолита, а касније место преплитања разних култура и утицаја.

Својом појавом и значајем истиче се **Тврђава у Бачу**, која представља најзначајније и најбоље очувано средњевековно утврђење на подручју Војводине. Настала је почетком 14. века и током свог постојања више пута је паљена и уништавана. Археолошка ископавања јасно потврђују да је локалитет на коме се налази средњевековна тврђава са подграђем био насељен у континуитету од праисторије. Тврђава је 1948. године добила статус споменика културе.

Манастир Бођани удаљен је 15 km западно од Бача, у правцу Дунава. Комплекс чине црква, конаци и пратећи економски објекти. Неколико пута је разаран и обнављан, а у доба Ракоцијеве буне је био спаљен до темеља. Овде се чувају и бројни предмети донети из

манастира Манасија, а понос манастира је чудотворна икона Богородица Бођанска (једна од шест православних канонизованих икона у свету).

Фрањевачки самостан налази се у центру Бача. Комплекс чини самостански склоп у облику квадрата, са унутрашњим двориштем и црква Узнесења Марије. Будући да већ 300 година фрањевци нису напуштали самостан, очувано је много старих предмета, посуђа, текстила, црквених одела и још мноштво разних ситница, које сведоче о континуитету од средњег века, али и од римског времена (лапидариј у ходнику уз цркву).

У околини Бача налазе се и заштићени специјални резервати природе и шумски екосистеми, где живе неке глобално угрожене врсте, као што је Специјални резерват природе „Карађорђево“.

Општина Бач је са осталим околним општинама (Сомбор - Апатин - Оџаци - Бач - Бачки Петровац - Бачка Паланка) дефинисана као једна од приоритетних **туристичких дестинација у Србији, и то као Горње Подунавље са бачким каналима**.

Лов на територији општине Бач установљен је на 5 ловишта: **подунавско ловиште Плавна** (ловиште настањују бројне врсте дивљачи: срна, дивља свиња, европски јелен, муфлон, јелен лопатар, зец, куна златица, куна белица, фазан, пољска јаребица, дивља гуска, дивља патка и др., као и трајно заштићене врсте дивљачи: хермелин, ласица, сова, орао, соко, јастреб, лабуд, рода, галеб и чапља), **ловиште Ристовача** (познато по фазанима, регистровано је као ловно-производни центар фазанске дивљачи, а служи и за едукативне сврхе, у оквиру ловишта се налази и фазанерија која слови за једну од највећих у Европи, са капацитетима од 380.000 фазана годишње са волијерима), **ловиште ВУ Карађорђево** (намењено интензивном гајењу крупне дивљачи, а истовремено служи и као центар за репродукцију и оплемењивање дивљачи), **ловиште Бођански рит** (обилује разноврсном фауном: срна, дивља свиња, зец, куна златица, фазан, јаребица, дивља патка, дивља гуска) и **ловиште Мостонга – Рињак**.

Међутим, упркос претходно наведеним вредностима и потенцијалима, **туризам у општини Бач није развијен**. Општину Бач посетило је свега 1.151 туриста у 2019. години¹³, скоро подједнако домаћи туристи (513) и страни гости (638). Укупан број остварених ноћења је износио 1.723, уз просечан број ноћења домаћих туриста који је износио 1,4 дана, док су се страни гости остајали 1,6 дана. Према подацима Републичког завода за статистику, број пријављених туриста на годишњем нивоу је 1.151 (2019 год.)

Бач има **низак ниво појединаца који раде у угоститељском сектору по глави становника који износи тек 0,8 запослених на 1000 становника**, односно 105 укупно. **Смештајна структура такође није повољна**. Ниједан објектат није категорисан на територији општине, већ смештај за туристе нуди више некатегорисаних објектата: салаша, преноћишта и објектата у домаћој радиности са укупно 112 лежача, од чега 28 категорисаних лежачева.

Локална установа која се бави развојем и промоцијом туризма јесте Туристичка организација општине Бач, основана 2006. године. Приоритетни туристички производи ове дестинације јесу: наутика; екотуризам; етнотуризам; рурални туризам; културно тематске руте (бициклизам, гастрономија и др.); специјални интереси; манифестације.

Запосленост

Укупан број регистрованих запослених на територији општине износи 2.628 у 2019. години, од чега, према врсти привредног субјекта, 66% чине запослени у правним лицима (привредна

¹³ Извор: РЗС, Општине и региони у Републици Србији, 2020

друштва, установе, задруге и друге организације), 19% су предузетници или лица која су запослена код њих, а 15% чине регистровани индивидуални пољопривредници. Запосленост у општини је осцилирала у претходних пет година, и то тако да се међугодишњи раст бележи само у 2018. години, док се у осталим годинама бележи међугодишњи пад броја запослених. Посматрајући према врсти привредног субјекта, број запослених је осцилирао код привредних друштава и предузетника, док се код регистрованих пољопривредних домаћинстава константно смањивао. По секторима делатности највећи број запослених ради у прерађивачкој индустрији (21%) и трговини на велико и мало и поправци моторних возила (19%). Друге делатности које запошљавају значајнији број запослених јесу пољопривреда, шумарство и рибарство (10%), образовање (8,4%), грађевинарство (7,8%) и државна управа и обавезно социјално осигурање (7,1%).

Табела 4. Број регистрованих запослених према општини рада, за период 2011-2019.

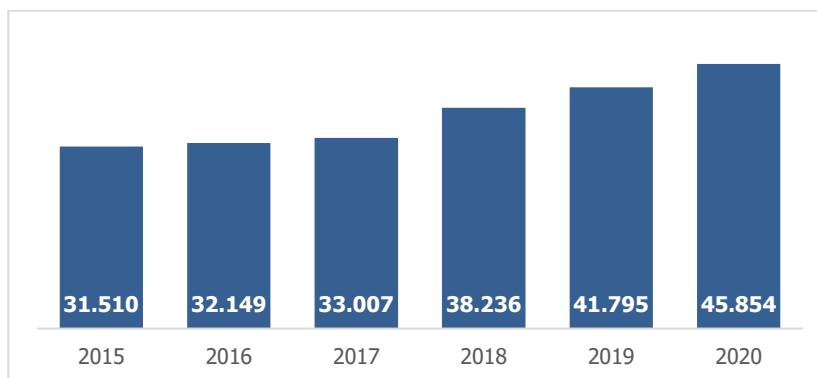
	2015	2016	2017	2018	2019
Број регистрованих запослених	2.796	2.708	2.619	2.719	2.628

Извор: РЗС; Аналитички сервис ЈЛС, Републички секретаријат за јавне политике (линк >>).

Просечна зарада

Просечна остварена зарада без пореза и доприноса у 2020. износи 45.854 дин. и бележи кумулативни номинални раст од 38,9% у последње три године. Просечна зарада је значајно нижа од просека у осталим општинама Јужнобачког округа, као и од просека Републике Србије.

Графикон 2. Просечна зарада без пореза и доприноса на нивоу општине Бач

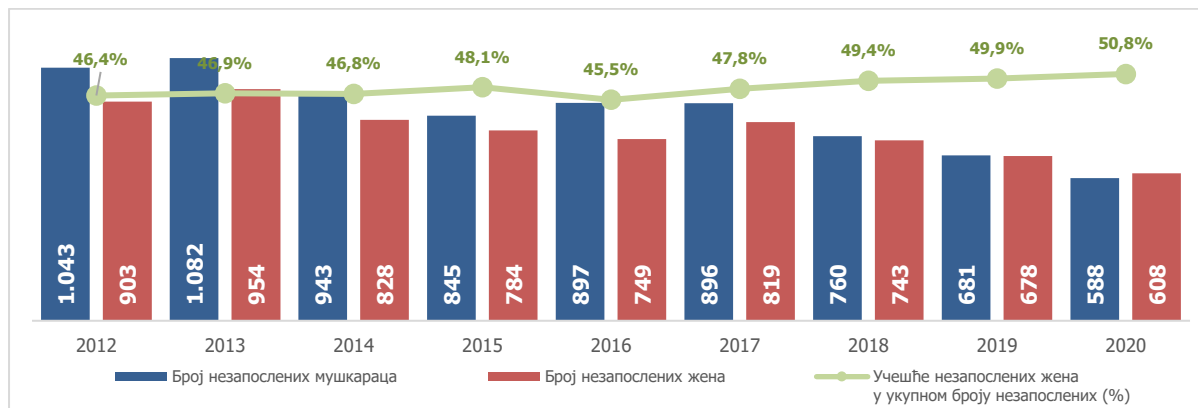
Извор: Републички завод за статистику, ДевИнфо база (линк >>).

Незапосленост

Број незапослених лица се константно смањивао у последњих пет година. Број незапослених лица на крају 2020. године износио је 1.196. Међу незапосленим лицима, лица са средњим образовањем чине око половине незапослених у општини у последњих пет година, што је на нивоу републичког просека (51%), **док незапослени без квалификација чине око 45% незапослених**. Иако се укупан број незапослених жена смањује, учешће незапослених жена у укупном броју незапослених расте, што упућује да се број незапослених мушкараца брже смањивао него број незапослених жена. У старосној структури највише је учешће лица старости 30-54 године које износи 55%, док скоро подједнако учешће имају млади (15-29) и

старији (55 и више година) – 23% и 22% респективно. **Изддржавано становништво** износи 8.700 или 61% од укупног броја становника у општини, а у чијој структури највећи је број пензионера (33%) и лица која обављају кућне послове у свом домаћинству (24%).

Графикон 3. Број незапослених према полу на територији општине Бач, 2012-2020

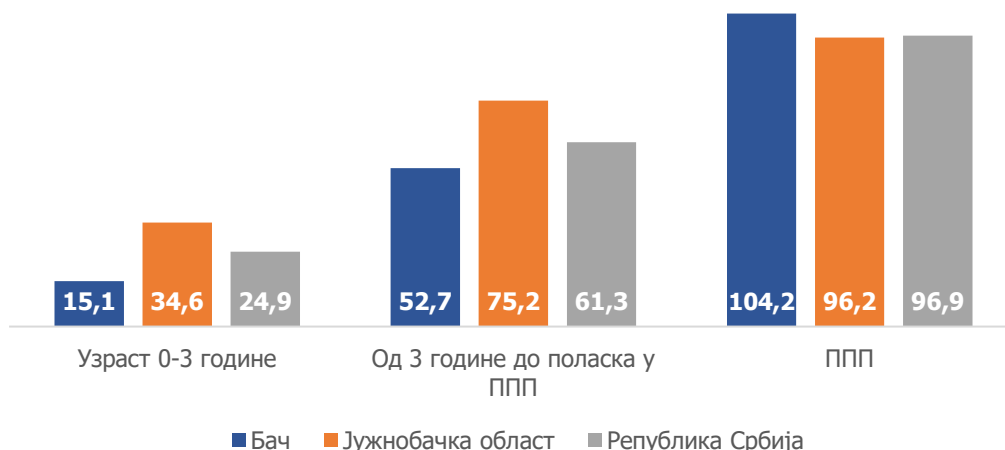
Извор: Подаци и прорачун на основу података Републичког завода за статистику, ДевИнфо база (линк >>).

Друштвени развој

Образовање

Обухват деце предшколским васпитањем и образовањем (ПВО) у општини Бач показује тренд раста, посебно за јаслени узраст где је обухват почетком прошле деценије износио само 5% да би у 2019. години достигао чак 19%. У понуди ПВО доминира класичан целодневни програм, али постоји и понуда краћег програма (до 6 сати дневно, до 6 сати дневно 3 пута недељно, од 9 до 12 сати). Пун износ учешћа у трошковима ПВО плаћа чак 86% родитеља у 2019. години након укидања регресираних цена. Капацитети ПВ су задовољавајући у односу на исказану тражњу, а посебно се наглашава чињеница да су капацитети и у ванградским насељима развијени у скоро истој мери колико и у градским. Учешће родитеља који плаћају пун износ партиципације у цени ПВ се значајно повећало, од 2019. године чак 86% родитеља плаћа пун износ партиципације за ПВ. Имајући у виду да су капацитету у односу на исказану тражњу задовољавајући, у циљу повећања обухвата потребно је пре свега радити на кампањи подизања свести о важности ПВ а у исто време понудити полудневне или друге флексибилне програме којима примарни циљ није чување деце већ васпитно образовна улога ПВ и укључивању деце у друштвену заједницу. Значајно је постојеће искуство Бача са краћим програмима што се може искористити повећањем понуде истих, али и увођењем додатних програма. Значајно би било и повећање кадрова, као и додатно усавршавање.

Графикон 4. Обухват деце ПВО (у %), просек за период 2015-2019.

Извор: Петогодишњи просек калкулација аутора на бази података Републичког завода за статистику, ДевИнфо база.

У општини Бач постоји 5 матичних основних школа са само једним подручним (издвојених) одељењем, од којих се чак четири матичне школе налазе у ванградским насељима. Просечан број ученика у матичним школама у Бачу је врло низак, док је број деце нижих разреда у подручном одељењу (24) релативно висок у односу на просек Републике Србије (17). Стопа завршавања основне школе за петогодишњи период износи у просеку 93,5%, што је ниже од просека Републике Србије (95,9%) и Јужнобачког округа (97,6%). Када је реч о школама, потребне су одређена улагања, за шта већ у великој мери постоји припремљена пројектно-техничка документација, а у наредном периоду је циљ обезбедити потребна средства. Поред простора, потребно је радити и на стручном усавршавању кадрова пре свега када је реч о новим изазовима по питању дигитализације и онлајн наставе, као и унапређењу рачунарске опреме у школама. Постоји исказано интересовање за отварање музичке школе.

У Бачу функционише средња пољопривредна школа (СПШ) са 152 ученика у 2019. години. Стопа одустајања од школовања у средњем образовању последних година је или на нули и узима негативне вредности, што би заправо значило да током године деца улазе у систем средњошколског образовања па их је више него на почетку школске године. СПШ нема потребне услове за извођење васпитно-образовног процеса, узимајући у обзир да користи кабинете и учионице ОШ “Вук Караџић”.

Здравствена заштита

Општина Бач је за здравство издвојила 11,6 милиона дин. 2019. године. Удео ових расхода у општинском буџету је износио 1,8%, што је знатно изнад просека издвајања за ове намене у ЈЛС у Републици Србији (1,0%).

Број лекара на 1.000 становника у општини Бач износио је 0,7 у 2020. години. Капацитети здравствене заштите, исказани преко броја лекара у примарној здравственој заштити на 1.000 становника, у општини Бач не заостају у односу на просек Републике Србије, осим у области стоматолошке заштите деце и омладине (подаци за 2018).

Проценат имунизације деце је висок и виши је од просека Србије, посебно када је у питању вакцина против малих богиња (92%).

Социјална заштита

Удео расхода за социјалну заштиту у општинском буџету износио је 4,6%, што је ниже од просека издвајања за социјалну заштиту ЈЛС у Републици Србији (5-6%).

У Бачу су се обезбеђивале услуге **помоћ у кући за старе** (просечно месечно за 124 корисника који су у највећем броју старији од 65 година), **дневни боравак за децу са сметњама у развоју** (за троје деце), **лични пратилац детета** (обухваћено 9 корисника, услугу пружила лиценцирана организација Дечије срце из Београда) и **саветовалиште** (за 10 корисника просечно месечно) током 2018. године. Средства су доминантно обезбеђена кроз **донаторске пројекте (70%)**, а удео расхода за услуге социјалне заштите у надлежности ЈЛС износио је **1,6% општинског буџета**. Општина Бач се у позитивном смислу издваја по разноврсности услуга социјалне заштите. Финансирање услуга на овај начин је и највећи проблем у општини Бач, јер не постоји континуитет, односно пружање истих зависи од донаторских средстава. Постоји значајан простор и за унапређење услуга дневни боравак за децу са инвалидитетом и саветовалиште, као и помоћ у кући, посебно с обзиром да се ови сервиси не обезбеђују током целе године. Висока је стопа деце која користе услугу смештаја, па је потребно да се уложе додатни напори ради подршке биолошким породицама, али и знајачјно ширење информација о хранитељству, како би се спречило слање деце у институције.

Удео расхода за материјалну подршку у надлежности ЈЛС у општини Бач износио је 6,1% у 2018. години. Већи део укупне материјалне подршке је кроз новчана давања (57,3%) (стипендије ученицима и студентима по основу успеха, једнократна новчана помоћ, ЈНП пензионерима са минималним пензијама и др.). Само 17% материјалне подршке додељивано је уз проверу материјалног стања.

Култура

Културна политика у Бачу се спроводи кроз једну установу културе **Народну библиотеку „Вук Караџић“¹⁴**. У свом саставу библиотека има четири одељења: дечије, одељење за одрасле, одељење за стручну литературу и завичајну збирку, са око 21.570 књига. Библиотека остварује сарадњу са школама, КУД-има, удружењима и другим невладиним организацијама. Сарадња се одвија кроз заједничке изложбе, приредбе, књижевне конкурсе (рецитаторске смотре, музичко-фолклорне смотре деце и омладине, смотре хорова, драмског стваралаштва и др.). Библиотека такође располаже галеријским простором за галеријске и изложбене активности.

У оквиру зграде која је поверена на бригу и коришћење Народној библиотеци налази се и **биоскопска сала** са 360 седишта, која има вишеструку намену и прилагођена је за одржавање различитих културно-уметничких и забавних манифестација.

Делатност библиотеке је проширена музејском делатношћу 2018. године када је одобрен почетак рада **Музејске јединице „Векови Бача“**. Музејска јединица предузима значајне промотивне активности, од продукције кратких филмова (о културном пределу на српском и енглеском језику), промотивног материјала, до организације дејих радионица, учешћа у настави. Такође учествује и у истраживањима и популаризацији нематеријалног културног наслеђа.

Развојни пројекат интегративне заштите Културног предела Бача започет је 2021. године и подразумева истраживање, конзервацију, популаризацију и коришћење кључних културних

¹⁴ Функцију матичне библиотеке обавља Градска библиотека у Новом Саду.

добара од изузетног значаја за Републику Србију - Тврђаве Бач, Фрањевачког самостана у Бачу и манастира Бођани.

- Тврђава Бач је од девастираног наслеђа у међувремену постала добро позната у јавности. У Донжон кули Тврђаве Бач формирана је музејска поставка материјала пронађеног током археолошких ископавања, са ретким предметима насталим под утицајем ренесансе.
- Пројекат рехабилитације Фрањевачког самостана у Бачу обухватио је рестаурацију и санацију фасада и крова, адаптацију просторија за музејске едукативне садржаје, а званично је комплекс отворен за јавност у јуну 2019.
- Пројекат конзервације јединственог зидног сликарства у православном манастиру Бођани, дело Христифора Жефаровића из 1737. године, аутора који је виђен као родоначелник савременог српског црквеног сликарства.

Дани европске баштине су манифестација, која се још од 2003. године редовно одржава у општини Бач. Ова манифестација је део велике европске манифестације, којом се сваког септембра представља наслеђе, као заједничка баштина европских народа. Током манифестације се организује богат културно-уметнички програм, као и разгледање споменика културе у општини Бач.

Општина Бач за област културе издвојила је 3,3% укупног буџета у 2019. години.

Културни предео Бача је кандидат за упис на Унескову листу Светске баштине. Упис на листу Светске баштине отвара велике могућности за развој целокупне локалне самоуправе и повезивање са суседним општинама Бачка Паланка и Оџаци. Такође, отвара бројне могућности финансирања активности из међународних извора.

Спорт

Спортски савез Бач, основан 2001. године, основни је носилац развојне политике и праћења достигнућа у области спорта. У његовом саставу функционише преко 20 спорстких клубова: „Тврђава“, „Славија“, Бођани, „Лабудњача“, Вајска, „Кривањ“, Селенча, „Бачки Хајдук“, Бачко Ново село - фудбал, „Партизан“ - одбојка, „Ерет“ - рукомет, као и клубови за борилачке спортове, шах, стони тенис, дизање тегова, спортски риболов и др.

Фудбалски клуб Тврђава из Бача се сврстава у најстарије клубове у Србији и 2019. године обележио је 110-ту годину континуираног рада.

Спортски савез општине Бач сваке године организује и различите спортске манифестације где учествује велики број такмичара, као и посетилаца такмичења (ноћни турнири у малом фудбалу у Бачу, Селенчи и Вајској, „Игре без граница“ у Бачком Новом Селу, турнир у одбојци на песку на теренима језера Провала у Вајској, Светосавски турнир у шаху и малом фудбалу и др.).

Општина Бач је 2016. године основала установу за спорт и рекреацију „Бачка тврђава“, као организацију за обављање спортске и рекреативне делатности.

Са учешћем од 2,93% издвајања за спорт и рекреацију у укупним расходима буџета у 2019. години, општина Бач издваја знатно мање средства за ову категорију расхода у односу на упоредиве ЈЛС и на просек Републике Србије.

У области спорта, постоји потреба уређивања спорских терена, и веће подршке школском спорту, у циљу већег учешћа на општинским и регионалним такмичењима. Такође, од значаја би било и веће улагање у професионални спорт, организација међународних такмичења и укључивање менаџерског програма. У Бачу постоји и спортска хала, али њено коришћење од

стране ђака није у потпуности уређено, због чега се предлаже доношење одлуке којом би се регулисало и формално уредило коришћење сала у смислу календара. Постоји заинтересованост и потреба и за изградњом трим стазе у насељеним местима. У области спорта постоји потреба и за веће укључивање стручних кадрова.

Омладинска политика

Као и највећи број мањих општина у Републици Србији, и општину Бач карактерише велики **одлив младих** како у градове, тако и ван земље. За решавање овог комплексног проблема потребно је деловање у свим областима на локалном нивоу (запошљавање, здравље, спорт, слободно време и др.), односно креирање целокупне **омладинске политике**. Најзначајније питање је свакако питање запошљивости младих. У општини Бач је у јулу 2020. године било 23,6% укупно незапослених лица било из категорије младих старосне доби од 15 до 29 године. Највише незапослених младих је старосне доби између 25 и 29 година. Анализа регистроване незапослености младих у последње 2 године показује да удео младих (15-29 година) међу свим незапосленима пада, тј. да је са 25,7% у 2018. пао на 23,6% у 2020. Такође, приметан је пад незапослених младих старосне доби од 20-24 године за 3% у последње 2 године (са 11,2% на 8,3%), али и повећање броја незапослених младих старосне доби од 25-29 за 1% (са 11,8% на 12,8%). Више од половине (55,8%) свих незапослених младих тај статус има до годину дана, док 18,6% на запослење чека између 1-2 године. Од оних који на запослење чекају дуже од 2 године, највише је младих чија незапосленост траје од 3 до 5 година. Општина Бач има формиран **Савет за младе** као стално саветодавно тело Скупштине општине, основано са циљем повезивања локалних организација цивилног друштва (удружења младих и удружења за младе) и општинске управе, пружању подршке и подстицаја њиховој сарадњи и давањ мишљења о предлозима пројеката у области омладинске политике. Поред Савета за младе, тела и организације које дају допринос политици запошљавања младих на подручју општине Бач су и Савет за запошљавање као саветодавно тело Скупштине општине. **Дунавски ресурсни центар за младе** настао је кроз пројекат „Подстицања запошљавања младих у дунавском региону јужне Бачке“ (финансираног из средстава Европске уније, ИПА 2014), са циљем успостављања структуре за подршку младима, организовања тренинга за чланове локалних савета за младе, савета за запошљавање и осталих доносиоца одлука на локалном нивоу, креирања и усвајања Локалног акционог плана за младе и др. У оквиру пројекта организовани су тренинзи за младе, програми за менторство, размену искустава, експертизе и др.

Општина Бач је 2021. године усвојила **Програм унапређења запошљивости и запошљавања младих у општини Бач у периоду 2021-2023.** као документ јавне политике којим су обухваћене неке од веома значајних мера, као што је и оснивање Канцеларије за младе. Млади и омладинска политика на локалном нивоу, у оквиру Плана развоја, препознати су као **хоризонтална мера**.

1.3. SWOT анализа

Снаге	Слабости
- Развијена пољопривреда - Повољан саобраћајно-комуникативни и стратешки положај - Регионални центар за органску производњу - Активне задруге - Специјализована воћарска задруга - Река Дунав - Канал ДТД - Језеро "Провала" - Део резервата биосфере "Бачко Подунавље" - СРП "Карађорђево" - Мултикултурална средина - Богато културно наслеђе (културно-историјски споменици) - Пошумљеност - Предшколска установа, основне школе, пољопривредна средња школа, туристичка организација, установа културе, установа за спорт - Центар за социјални рад - Значајан број удружења - Традиција производње сиркових метли - Еуровело - Опремљена индустријска зона (попуњена); у припреми техничка документација за нову зону - Квалитетни људски ресурси - млади (предузетнички дух)	- Систем наводњавања и електрификација поља - Прерађивачки капацитети - Непостојања управљача културно-историјских споменика - Квалитет пијаће воде - Третман отпадних вода - Несанитарне депоније и неактивно регионално управљање отпадом - Техничка документација за потребе унапређења комуналне инфраструк. - Управљање комуналним отпадом из производних процеса - Негативна стопа наталитета и негативни миграциони салдо - Загађење животне средине узроковано пољопривредним активностима - Недовољно развијена свест или недовољно знање становника доводи до радњи које угрожавају животну средину - Недовољна примена постојећих закона-негативан утицај на животну средину - Непостојање међусекторске сарадње (стварање ланаца вредности) - Недовољна изграђеност туристичке инфраструктуре и супраструктуре туристичких локалитета - Неинституционализована услуга дневног боравка - Недостатак смештајних капацитета у туризму - Недостатак целоживотног учења - Недовољни просторни капацитети ОШ и СШ у Бачу (деле зграду школе) - Програми у оквиру ПВ - Неусклађени наставни програми средње школе са потребама тржишта рада - Јавни превоз - Велики одлив младих (проблеми у свим областима) - Недовољна видљивост жена из руралних подручја

Шансе	Претње
• Органска пољопривреда препозната као циљ у оквиру националних и ЕУ стратегија • ЕУ грантови (Interreg IPA СВС, ИПАРД, Дунавски транснационални програм, програми који нису у оквиру ИПА програма) • Стратегија развоја туризма РС 2016-2025, препознаје општину Бач као део туристичке дестинације "Горње Подунавље са бачким каналима" • Међуопштинска сарадња са општинама у земљи • Партнерски споразуми из општинама из других земаља • Предео Бача и околине - кандидат за УНЕСКО листу светске културне баштине • Неформално образовање • Дунавска стратегија • ЕУ интеграције • Зелена агенда Западни Балкан	• Економске миграције • Наставак пандемије Ковид-19 • Економска криза као последица пандемије • Глобализација као изазов у праћењу трендова и достизању стандарда • Климатске промене • Неадекватни капацитети у здравственој заштити

1.4. Визија

Општина Бач као прогресивна заједница која негује дух иновативности поштујући и чувајући богато наслеђе.

Општина која свој развој базира на одрживој руралној економији, модерној пољопривредној производњи са развијеним прерађивачким капацитетима примарних пољопривредних производа са фокусом на органски брендираним производима, поштујући животну средину и погодности које пружа.

Општина Бач је место избора за живот у руралниј средини надалеко познато по квалитетним и брендираним пољопривредним производима, топлом гостопримству и туристичким атракцијама заснованим на традиционалној храни, природним ресурсима и културно-историјском наслеђу.

Општина Бач одговорно користи своје ресурсе промовишући еколошко управљање, одрживост и очување животног простора. Општина Бач је заједница са ефикасном и развијеном јавном инфраструктуром која њеним грађанима и посетиоцима обезбеђује највиши ниво услуга.

Визија развоја општине Бач до 2028. године настала је кроз процес консултација са заинтересованим странама и иста представља жељено стање будућности, промену која се жели постићи у планском периоду кроз реализацију предложених мера и тиме достизање дефинисаних приоритетних циљева

1.5. Приоритетни циљеви и мере

Развојни правац
Уређење комуналне и саобраћајне инфраструктуре

Приоритетни циљ	Мере за остварење приоритетног циља
Обезбеђена безбедна и приуштива пијаћа вода за све становнике општине Бач	• Изградња фабрика воде • Кампања о рационалном коришћењу воде • Реконструкција водоводне мреже • Унапређење кадровских капацитета ЈКП
Развијен систем управљања комуналним отпадом и обављања комуналних послова на територији Општине	• Основно уређење општинске депоније • Санирање дивљих депонија • Организована сепарација отпада и рециклажа • Унапређење техничких капацитета ЈКП за управљање комуналним отпадом • Изградња прихватишта напуштених и изгубљених животиња и обављање комуналне делатности зоохигијене
Успостављен систем пречишћавања отпадних вода	• Изградња система за пречишћавање отпадних вода • Завршетак изградње канализационе мреже на територији Општине
Уређење локалне саобраћајне инфраструктуре и јавних површина	• Уређење и реконструкција јавног парка у Бачу • Санација саобраћајница локалних путева • Реконструкција постојећих саобраћајница унутар насељених места • Изградња оптичке инфраструктуре у општини Бач

Развојни правац
Одрживи економски развој

Унапређење енергетске ефикасности и смањење потрошње енергије	• Смањење потрошње енергије кроз спровођење енергетских мера
Стварање амбијента и предуслова за развој туризма	• Инфраструктурно уређење постојећих туристичких локалитета и увођење нових садржаја • Изградња комплекса марине у Бачком Новом Селу • Изградња туристичко - спортско – рекреативног комплекса на језеру "Језеро Провала" у КО Вајска • Унапређење туристичке промоције • Едукација запослених у туризму, пружаоца и потенцијалних пружаоца туристичких услуга на подручју општине Бач • Подршка организацијама цивилног друштва у организацији туристичких догађаја и едукацији за туристички наступ, као и доприносу изградњи туристичке понуде
Стварање услова за повећање запослености и плата и достојанствен рад за све становнике Општине	• Инфраструктурно опремање нове радне зоне у Бачу • Финансирање и суфинансирање мера активне политике запошљавања кроз субвенције за отварање нових радних места и самозапошљавање • Пружање помоћи у доквалификацији, преквалификацији и целоживотном учењу • Програм подршке малим и средњим предузећима и предузетницима за покретање нових и проширење постојећих производних капацитета
Унапређење пољопривредне производње и остваривање већих прихода пољоп. произвођача	• Радови на уређењу каналске мреже у функцији одводњавања и наводњавања пољопривредног земљишта • Субвенционисање инвестиција у физичка средства пољопривредних газдинастава • Изградња и уређење атарских путева • Пошумљавање просторних целина и уређење шумских подручја • Електрификација поља • Стварање услова за подстицање и развој органске производње

Развојни правац Друштвени развој - доступне и квалитетне услуге за све грађане	Приоритетни циљ	Мере за остварење приоритетног циља
	Успостављен квалитетан образовни систем на локалном нивоу који је заснован на инклузивности и принципима целоживотног учења	- Побољшање услова и квалитета у предшколског образовања и васпитања - Унапређење услова и квалитета основношколског образовања у општини - Унапређење наставне и ненанаставне инфраструктуре у Средњој пољопривредној школи у Бачу - Успостављање Центра за обуку деце у руралним срединама за информационе технологије
	Повећање доступности и квалитета социјалних услуга у локалној заједници	- Увођење нових социјалних услуга на основу локалних потреба - Унапређење капацитета рада Центра за социјални рад у Бачу
	Унапређене капацитета главних носилаца културних активности у општини Бач за реализацију постојећих и креирање нових културних програма и садржаја	- Осавремењавање услова рада носилаца културних активности у локалној заједници кроз опремање, санацију и реконструкцију објеката у којима се реализују културни садржаји - Конзервација, рехабилитација и промоција културног наслеђа - Реконструкција и стављање у употребу Фрицовог дворца (Велика школа) у Бачком Новом Селу
	Унапређење услова и квалитета примарне здравствене заштите у локалној заједници	- Реконструисање, санирање и опремање објеката Дома здравља и повећање броја лекара - Усвајање и примена Програма јавног здравља у општини Бач
	Развој нових и унапређење и афирмација постојећих локалних спортско-рекреативних капацитета	- Рехабилитација спортско - рекреативне инфраструктуре и опремање спортских објеката у општини - Финансирање годишњих и посебних програма у области спорта
Хоризонтална мера креирања нове омладинске политике „Обезбеђивање учешћа МЛАДИХ у свим аспектима друштвеног живота и унапређење њихових животних услова“		

Приоритетни циљ 1:
Обезбеђена безбедна и приуштива пијаћа вода за све становнике
општине Бач

Као и највећи број општина на територији Војводине, и општина Бач има проблем снабдевања становништва исправном пијаћом водом. Према Извештају института за јавно здравље (2019. год.) од 43 контролисана јавна водовода на територији Војводине, само 23.2% водовода показује исправност, док чак 48.8% водовода има удружену неисправност (физичко-хемијска и микробиолошка).

Готово сви становници општине Бач су прикључени на водоводну мрежу (98,4%), међутим квалитет воде је на изузетно ниском нивоу. Квалитет подземних вода која се користе као водоизворишта је изузетно лош, што се види и кроз анализу Института за јавно здравље (подаци 2019.) који показују да пијаћа вода у општини Бач показује физичко-хемијске неисправности у 100% узорак и микробиолошке неисправности у 72,7 % узорак.

Како пијаћа вода представља основно људско право и потребу, општина Бач је обезбеђивање безбедне и приуштиве пијаће воде за све становнике изабрала за први приоритетни циљ који треба постићи у наредном планском периоду. За достизање овог циља, општина Бач планира реализацију неколико мера, а најзначајнија је свакако изградња фабрика воде, централне и индивидуалних за свако насеље, као и реконструкцију водоводне мреже. Поред наведених мера, Општина сматра потребном и спровођење кампање о рационалном коришћењу воде узимајући у обзир претходно наведену ситуацију, као и унапређење кадровских капацитета ЈКП.

Приоритетни циљ 1: Обезбеђена безбедна и приуштива пијаћа вода за све становнике општине Бач	
Веза – ЦОР/Подциљеви Агенда 2030	Веза – преговарачка поглавља са ЕУ
Циљ 6 - Обезбедити доступност и одрживо управљање водом и санитацијама за све 6.1. До 2030. постићи универзалан и једнак приступ безбедној и приуштивој пијаћој води за све 6.3. До краја 2030. унапредити квалитет воде смањењем загађења, елиминисати расипање и на најмању могућу мери свести испуштање опасних хемикалија и материјала, преполовити удео	Поглавље 20: Животна средина 27.4 Управљање водама

Показатељи исхода (базни) 2021.	Показатељи исхода (циљни) 2028.	Показатељи ЦОР – Агенда 2030
0% становништва користи пијаћу воду из система којим се безбедно управља	65 % становништва које користи пијаћу воду из система којима се безбедно управља	6.1.1 Удео становништва које користи пијаћу воду из система којима се безбедно управља (%)

Општина Бач не поседује успостављене и оперативне политике и процедуре за учешће локалних заједница у управљању водоснабдевањем и санитацијом	Општина Бач поседује успостављене и оперативне политике и процедуре за учешће локалних заједница у управљању водоснабдевањем и санитацијом	Модификовани показатељ 6.б.1. Јединица локалне самоуправе поседује успостављене и оперативне политике и процедуре за учешће локалних заједница у управљању водоснабдевањем и санитацијом
---	--	--

Мера 1.1.		Изградња фабрика воде	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља			
На основу свих показатеља и анализа који ради Институт за јавно здравље Војводине, опште стање пијаће воде из изворишта на територији општине Бач је у изузетно лоше. Поред мера које ЈКП предузима у циљу отклањања нечистоћа у пијаћој води: хлорисање и испирање водоводне мреже, једини начин да се дође до адекватне приуштиве пијаће воде јесте изградња фабрика воде за сва насељена места.			
Врста мере		Обезбеђење добара и пружање услуга	
Показатељи резултата		Базни (2021.) На подручју Општине не постоји фабрика воде	Циљни (2028.) Изграђене фабрике воде у свим насељеним местима општине Бач <u>Извор верификације:</u> употребне дозволе
Опис мере и активности за спровођење мере		Мера подразумева неколико следљивих активности, које треба да доведу до изградње фабрика воде у свим насељеним местима. Активности које је потребно предузети су: - Израда пројектно техничке документације (студија, елаборат) о стању изворишта и водених потенцијала на територији општине Бач - Израда пројектно техничке документације за изградњу фабрика воде - Изградња фабрике воде	
Одговорна институција		Општина Бач; ЈКП	
Процењена финансијска средства за спровођење мере		Биће познато након израде пројектно-техничке документације	
Потенцијални извор финансирања		Општина Бач, Управа за капитална улагања АПВ, Канцеларија за управљање јавним улагањима Владе РС, Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство	

Временски период реализације мере	2022 – 2028.
--	--------------

Мера 1.2.		Кампања о рационалном коришћењу воде	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља			
Јавно комунално предузеће "Тврђава" Бач ће кроз јавну кампању обавештавати све грађане, а посебно кориснике водовода, пре свега током високих дневних температура о дневној и ноћној потрошњи воде у свим деловима општине. Радом екипа на терену, евидентира се константно неодговоран и непримерено висок степен нерационалне потрошње и расипање воде за пиће. Дневни протоколи који се воде на црпном постројењу указују на изразито смањен доток воде у зону водоизворишта, што директно утиче на количину воде која се може пумпати и препумпавати у постојеће резервоарске капацитете, без обзира на пуну погонску спрему пумпних агрегата и пратеће опреме. Због свега претходно наведеног, Јавно комунално предузеће Тврђава Бач апеловаће на све своје суграђане да чувају воду, да је штеде и рационално користе, узимајући у обзир да следећу сезону са мало падавина и високим температурама, а како не би долазило до ноћних и дневних рестрикција у снабдевању водом, свих делова општине.			
Врста мере		Информативно - едукативна	
Показатељи резултата		Базни (2021.) Не постоји кампања о рационалном коришћењу воде	Циљни (2028.) Одржана кампања о рационалном коришћењу воде) <u>Извор верификације:</u> извештаји
Опис мере и активности за спровођење мере:		Мера обухвата информативно-едукативну кампању, која би се спроводела путем различитих алата, као што су: 1 програм, 6 трибина по месним заједницама, 1 сајт оперативан ажуриран, реализовано 20 радио емисија, одштампано и подељено 10.000 лифлета)	
Одговорна институција		Општина Бач, Месне заједнице, ЈКП	
Процењена финансијска средства за спровођење мере		350.000,00 динара годишње	
Потенцијални извор финансирања		Општина Бач	
Временски период реализације мере		2022 – 2028. (сваке године)	

Мера 1.3.		Реконструкција водоводне мреже	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља			
Циљ који се постиже реализацијом мере је континуирано и без застоја водоснабдевање становника уз одговарајући притисак у мрежи што аутоматски значи поузданију испоруку воде и бољи квалитет воде. Ради постизања овог циља потребно је реализовати меру реконструкције мреже, која подразумева замену дотрајалих цевовода, шест пумпи и резервоара на постојећим црпним станицама у свим насељеним местима општине Бач и санацију објеката црпних станица у свим насељеним местима. Реализацијом ове мере решиће се и проблем честих кварова који су настајали због дотрајалости цеви, односно целокупне водоводне мреже.			
Врста мере		Обезбеђење добара и пружање услуга	
Показатељи резултата		Базни (2021.) губици у водоснабдевању (чести кварови пумпи на црпним станицама)	Циљни (2028.) смањени губици у водоснабдевању смањена учесталост кварова пумпи на црпним станицама Извор верификације: извештај
Опис мере и активности за спровођење мере		Мера обухвата неколико активности које доприносе циљу обезбеђивања безбедне пијаће воде грађанима, а активности које је потребно предузети су: • Замена дотрајалих цевовода, пумпи и резервоара на постојећим црпним станицама у свим насељеним местима општине Бач • Санација објеката црпних станица у свим насељеним местима	
Одговорна институција		ЈКП, Општина Бач	
Процењена финансијска средства за спровођење мере		20.500,000,00 динара	
Потенцијални извор финансирања		Општина Бач, Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство.	
Временски период реализације мере		2022 - 2028.	

Мера 1.4.		Унапређење кадровских капацитета ЈКП	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља Мера подразумева стручно оспособљавање радника на црпним станицама са обавезном сертификацијом. У плану је да се кроз ову меру сертифициује 10 особа које би радили на црпним станицама.			
Врста мере		Институционално-управљачко-организациона	
Показатељи резултата		Базни (2021.) 10 радника ЈКП запослених на црпним станицама (без сертификата)	Циљни (2024.) 10 радника ЈКП сертифицивано за рад на црпним станицама <u>Извор верификације:</u> ЈКП извештај-сертификати
Опис мере и активности за спровођење мере		-стручно оспособљавање радника на црпним станицама са обавезном сертификацијом	
Одговорна институција		ЈКП, Општина Бач	
Процењена финансијска средства за спровођење мере		500.000,00 динара	
Потенцијални извор финансирања		Општина Бач, Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство	
Временски период реализације мере		2022 – 2024.	

Приоритетни циљ 2: Развијен систем управљања комуналним отпадом

Према Стратегији управљања отпадом усвојеној 2010. године (Сл. гласник РС” бр. 29/2010), општина Бач припада Регионалном центру за управљање комуналним отпадом „Ранчево”, заједно са општинама Апатин, Кула, Озаци и градом Сомбором. У складу са наведеном Стратегијом, Град Сомбор је носилац изградње регионалног центра на локацији градске депоније „Ранчево”. Град Сомбор је започео активности када је реч о изградњи Регионалног центра, а 2020. године се приступило техничкој контроли пројекта за грађевинску дозволу. У плану је да се до краја 2021. године оснује заједничко јавно комунално предузеће за све општине потписнице споразума.

Тренутно се на подручју општине Бач сакупљени отпад одлаже на несанитарну општинску депонију која није организована према потребним стандардима, док добар део отпада завршава и на дивљим депонијама и сметлиштима. ЈКП организовано сакупља отпад у свим насељеним местима, док се наведени отпад одлаже на несанитарну депонију, и не врши се одвајање у сврху рециклаже.

У наредном планском периоду, а до изградње Регионалног центра за управљање комуналним отпадом, општина Бач планира делимично, основно, уређење општинске депоније које би обухватило следеће активности: оградњавање депоније и обезбеђивање засебног улаза за становништво које одлаже комунални отпад. Санирање дивљих депонија и сметлишта се ради годишње у виду редовне активности, а у планском периоду предложено је потпуно уклањање наведених локација.

Поред уређења општинске депоније и санирања дивљих депонија, у наредном периоду Општина планира и подизање капацитета ЈКП када је реч о техничким условима (уређење црпних станица), као и подизање знања и капацитета људских ресурса и сертификацију. Нови изазови који се односе на сепарацију и рециклажу захтевају и додатне капацитете. Како је поред капиталних инвестиција, када је реч о управљању отпадом, потребно радити и на подизању свести локалног становништва, ова информативно-едукативна мера има посебно велики значај.

Приоритетни циљ 2: Развијен систем управљања комуналним отпадом и обављања комуналних послова на територији Општине	
Веза – ЦОР/Подциљеви Агенда 2030	Веза – преговарачка поглавља са ЕУ
Циљ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим Циљ 12. Обезбедити одрживе обрасце потрошње и производње	Поглавље 27: Животна средина и климатске промене
11.6. До 2030. смањити негативан утицај градова на животну средину мерен по глави становника, са посебном пажњом на квалитет ваздуха и управљање отпадом на општинском и другим нивоима	
12.5. До краја 2030. значајно смањити генерисање отпада тако што ће се спречавати или смањивати његово генерисање, односно тако што ће се отпад прерађивати и поново употребљавати.	

Показатељи исхода (базни) 2021.	Показатељи исхода (циљни) 2028.	Показатељи ЦОР – Агенда 2030
На подручју општине постоји 8 несанитарних депонија На подручју Општине не постоји депонија комуналног отпада која испуњава потребне стандарде и којом се одрживо управља Општина Бач није прикључена на регионалну депонију	Уклоњене дивље депоније Санацијом постојеће депоније и изградњом трансфер станице сав отпад ће се одвозити на регионалну депонију у Сомбору.	11.6.1. Удео комуналног чврстог отпада који се редовно прикупља и који се на одговарајући начин одлаже у укупној количини генерисаног комуналног чврстог отпада (% рециклирања; генерисани

Разврставање отпада на територији Општине (0%)	Разврставање отпада на територији Општине (прецизнији показатељ стопе након израде студије)	12.5.1 Стопа рециклирања (тона рециклираног материјала)
Рециклажа на територији Општине (0%)	Рециклажа на територији Општине (прецизнији показатељ стопе након израде студије)	

Мера 2.1.		Основно уређење општинске депоније
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља У оквиру мере се планирају активности делимичног уређења постојеће општинске депоније. Мера посебно обухвата ограђивање депоније и обезбеђивање засебног улаза за становништво које одлаже комунални отпад.		
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2021.) • депонија није ограђена • депонија нема засебан улаз за становништво које одлаже комунални отпад	Циљни (2026.) • Депонија је ограђена • Депонија има засебан улаз за становништво које одлаже комунални отпад Извор верификације: ЈКП извештаји
Опис мере и активности за спровођење мере	Мера подразумева реализацију неколико активности као што су: • Набавка материјала и изградња одговарајуће ограде око комплетне депоније • Чишћење већ постојећег дренажног канала за одвод отпадних вода и планирање земљишта (извођење радова комбинованом машином и булдожером) • Набавка материјала, израда и уградња рампе/капије са могућношћу закључавања на главном улазу у депонију. • Постављање соларног видео надзора за контролу уласка и изласка возила у депонију и одлагање отпада мимо простора одређеног за депоновање смећ • Насипање и набијање путева на депонији уз планирање земљишта око њих.	

Одговорна институција	ЈКП, Општина
Процењена финансијска средства за спровођење мере	20.000.000,00 динара
Потенцијални извор финансирања	Општина Бач, Управа за капитална улагања АПВ, Министарство заштите животне средине
Временски период реализације мере	2022 – 2026.

Мера 2.2.		Санирање дивљих депонија
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља Мера доприноси дефинисању технологије депоновања и поступног затварања несанитарних депонија у наредних пет година, као и дефинисање простора за депоновање отпада. Мера има директан утицај на смањење загађења животне средине штетним материјама који из отпада доспевају у ваздух, површинске, подземне воде и земљишта, заштита и очување здравља људи и животиња, као и побољшање изгледа самих насеља. Мера подразумева потпуно уклањање отпада, односно санирање 7 од постојећих 8 несанитарних депонија.		
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2021.) На подручју општине Бач постоји 8 несанитарних (дивљих) депонија	Циљни (2024.) На подручју општине Бач постоји 1 несанитарна (дивља) депонија <u>Извор верификације:</u> ЈКП извештај
Опис мере и активности за спровођење мере	Мера обухвата уређење простора садашњих дивљих депонија односно потпуно уклањање отпада уз паралелно одржавање едукативне кампања у циљу подизања свести грађана и привреде када је реч о одлагању отпада.	
Одговорна институција	ЈКП, Општина	
Процењена финансијска средства за спровођење мере	10.000.000 динара	
Потенцијални извор финансирања	Општина Бач, Управа за капитална улагања АПВ, Министарство заштите животне средине	
Временски период реализације мере	2022 – 2024.	

Мера 2.3.	Организована сепарација отпада и рециклажа	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља		
Мера има за циљ успостављање дугорочно одрживог система за управљање отпадом у општини Бач, пре свега у смислу примарне селекције ПВЦ и папирног отпада, на начин који има минималан утицај на животну средину и здравље људи, користећи савремене принципе управљања отпадом, превенцију настајања, поновно коришћење и рециклажу, третман отпада и одлагање остатка, као и подизање свести о питањима управљања отпадом. Мера подразумева успостављање концепта управљања отпадом као локалног центра за управљање отпадом који обухватају сакупљање отпада, селекцију, организацију постројења за сепарацију рециклабилног отпада поред депоније (где ће се вршити сепарација папира, стакла, пластике, алуминијума и др.), трансфер отпада ради транспорта на депонију или у рециклажне центре у региону. Истовремено ће се радити на санацији постојећих званичних одлагалишта отпада које представљају велики ризик по животну средину.		
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2021.) Тренутна сепарација 0 Тренутна рециклажа 0 тона	Циљни (2024.) Планирана сепарација 4.500т Планирана рециклажа 2.000 тона Извор верификације: ЈКП
Опис мере и активности за спровођење мере	Мера подразумева више различитих активности, а примарно би обухватала разврставање ПЕТ амбалаже и набавку жичаних контејнера за одлагање, као и набавку опреме за рециклажу. Наведену меру би пратило и одржавање едукативне кампања у циљу подизања свести грађана и привреде када је реч о сепарацији отпада. Мера пре свега подразумева израду студије.	
Одговорна институција	ЈКП	
Процењена финансијска средства за спровођење мере	10.000.000 динара	
Потенцијални извор финансирања	Општина Бач, АПВ	
Временски период реализације мере	2022 – 2024.	
Мера 2.4.	Унапређење техничких капацитета ЈКП за управљање комуналним отпадом	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља		

ЈКП Тврђава Бач има веома застарео возни парк и механизацију за прикупљање и одвоз различитих врста комуналног отпада. Кроз реализацију ове мере створиће се техничке и технолошке претпоставке за прикупљање и одвоз комуналног отпада до депоније. Циљ је да се унапређењем техничких и организационих капацитета ЈКП у Бачу помогне увођењу савременог метода третирања/прикупљања отпада, заснованог на примарној сепарацији.		
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2021.) ЈКП нема потребне техничке капацитете (возила, софтвере, људске ресурсе и осталу механизацију) за адекватно управљање комуналним отпадом	Циљни (2024.) • Набављена 2 нова камиона за одвоз смећа • Набављено специјално возило за пражњење контејнера • Набављен 1 камион кипер за одвоз кабастог отпада Извор верификације: извештаји, слике
Опис мере и активности за спровођење мере	Мера обухвата пре свега набавку добара и то: • Набавку нових возила-камиона смећара (2) • Набавку камиона са аутоподизачем за пражњење контејнера од 5м³ као и камиона кипера за изношење кабастог отпада	
Одговорна институција	ЈКП, Општина Бач	
Процењена финансијска средства за спровођење мере	50.000.000 динара	
Потенцијални извор финансирања	Општина Бач, Покрајина, Министарство заштите животне средине	
Временски период реализације мере	2022-2024.	

Мера 2.5.	Изградња прихватилишта напуштених и изгубљених животиња и обављање комуналне делатности зоохигијене
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља Општина Бач има посебан изазов у решавању питања напуштених и изгубљених животиња због значајне штете која настаје, пре свега кроз пријављене нападе, а последично и кроз исплату одштете. У циљу решавања овог проблема, у наредном периоду у плану је изградња прихватилишта, као и обављање комуналне делатности зоохигијене.	

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2021.) Број пријављених напада: 40 Исплаћена одштета: 2.600.000,00 рсд	Циљни (2028.) Број пријављених напада: 5 Исплаћена одштета: 300.000,00 <u>Извор верификације:</u> Општина
Опис мере и активности за спровођење мере	Мера је базирана реализацији капиталног пројекта изградње прихватиштва за напуштене и изгубљене животиње, и као таква обухвата две основне активности, као што су: • израда пројектно-техничке документације • изградња прихватиштва	
Одговорна институција	ЈКП, Општина Бач	
Процењена финансијска средства за спровођење мере	Биће дефинисано након израде ПТД	
Потенцијални извор финансирања	Општина, покрајина и надлежно министарство	
Временски период реализације мере	2022-2028.	

Приоритетни циљ 3:
Успостављен систем пречишћавања отпадних вода

Када је реч о прикупљању и пречишћавању отпадних вода ситуација на територији општине Бач је веома незадовољавајућа. У свим насељима, осим насеља Бач, отпадне воде се испуштају, без пречишћавања, директно у околину и површинске воде. Само 18,5% становника је прикључено на канализациону мрежу (изграђена мрежа само у једном делу насеља Бач), а дужина канализационе мреже износи 28,8 km. Сакупљене отпадне воде путем канализационог система са дела територије насеља Бач, одводе се на постројење за пречишћавање отпадних вода, капацитета 9.000 еквивалент становника (са могућношћу дуплирања капацитета), које поседује ниво секундарног степена пречишћавања типа биологуна. До 2028. године, кроз дефинисани приоритетни циљ, општина Бач планира успостављање система пречишћавања отпадних вода, и то кроз две прецизно дефинисане мере. Кључна мера свакако је завршетак изградње канализационе мреже и прикључивање становника на исту, као и реконструкција постојећег пречистача и изградња нових. Када је

реч о планским документима вишег реда, актуелна је национална **Стратегија управљања водама до 2034. године**, а која међу оперативне циљеве ставља пре свега смањење притиска на квалитет подземне воде, што пре свега подразумева изградњу канализационих система и примарних пречистача отпадних вода и уређење водотока, чему допринос дају и мере предвиђене у оквиру приоритетног циља 3 овог Плана.

Приоритетни циљ 3: Успостављен систем пречишћавања отпадних вода	
Веза – ЦОР/Подциљеви Агенда 2030	Веза – преговарачка поглавља са ЕУ
Циљ 6. Обезбедити доступност и одрживо управљање водом и санитацијама за све	Поглавље 20: Животна средина 27.4 Управљање водама
6.3. До 2030. унапредити квалитет воде смањењем загађења, елиминисати одлагање и на најмању могућу меру свести испуштање опасних хемикалија и материја, преполовити удео непречишћених отпадних вода и значајно повећати рециклирање и безбедну поновну употребу на глобалном нивоу	

Показатељи исхода (базни) 2021.	Показатељи исхода (циљни) 2028.	Показатељи исхода ЦОР – Агенда 2030
0 % отпадних вода се безбедно пречишћава	45 % отпадних вода се безбедно пречишћава	6.3.1. Удео отпадних вода које се безбедно пречишћавају (%)
Општина не поседује успостављене и оперативне политике и процедуре за учешће локалних заједница у управљању водоснабдевањем и санитацијом.	Општина не поседује успостављене и оперативне политике и процедуре за учешће локалних заједница у управљању водоснабдевањем и санитацијом.	Модификован 6.б.1. Јединица локалне самоуправе поседује успостављене и оперативне политике и процедуре за учешће локалних заједница у управљању водоснабдевањем и санитацијом.

Мера 3.1.	Изградња система за пречишћавање отпадних вода	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља		
Мера обухвата реконструкцију постојећег пречистачау смислу испуштања воде у реципијент са одговарајућим квалитетом, као и изградњу нових (у другим насељеним местима). Како се мера директно односи на изградњу инфраструктуре за пречишћавање отпадних вода, реализација мере има директан утицај на остварење приоритетног циља.		
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2021.)	Циљни (2026.)
	Капацитет пречистача 9.000 еквивалент становника – пречистач није у потпуности у	Капацитет пречистача 9.000 еквивалент становника –

	функцији и захтева реконструкцију, а потребна је и изградња нових објеката	реконструисан пречистач и изграђени нови објекти <u>Извор верификације:</u> Извештај
Опис мере и активности за спровођење мере	- извођење радова на реконструкцији пречистача у насељу Бач - Израда пројектно техничке документације за пречистаче у осталим насељним местима	
Одговорна институција	Општина Бач, ЈКП	
Процењена финансијска средства за спровођење мере	250.000.000,00	
Потенцијални извор финансирања	Општина Бач, покрајина и надлежна министарства, ЕУ	
Временски период реализације мере	2021-2026.	

Мера 3.2.		Завршетак изградње канализационе мреже на територији Општине	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља			
У моменту израде плана развоја, канализациона мрежа у дужини од 51,17км покрива само део насеља Бач. Мера се односи на завршетак изградње канализационе мреже и у другим насељеним местима, а у плану је да до 2028. године дужина канализационе мреже буде 150км, чиме би се дала могућност прикључења на мрежу за 75% становника Општине.			
Врста мере		Обезбеђење добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2021.)		Циљни (2028.)
	Изграђено је 51,17 км километара канализационе мреже 35 % становника има могућност прикључења на канализациону брежу 28 становника је прикључено на канализациону мрежу		Изграђено је 150км километара канализационе мреже 75 % становника има могућност прикључења на канализациону брежу 50% становника је прикључено на канализациону мрежу <u>Извор верификације:</u> Извештај ЈКП

Опис мере и активности за спровођење мере	Основне активности за реализацију мере су: • Израда пројектно-техничке документације • Изградња канализационе мреже
Одговорна институција	Општина Бач
Процењена финансијска средства за спровођење мере	- За израду ПТД 10.000.000,00 - За изградњу -тренутно није познато до завршетка ПТД
Потенцијални извор финансирања	Општина Бач, покрајина и надлежна министарства
Временски период реализације мере	2022 - 2028.

Приоритетни циљ 4:
Унапређење локалне саобраћајне инфраструктуре и јавних површина

Локална саобраћајна инфраструктура и уређење јавних површина су основни предуслови квалитетног живота на одређеном подручју. На територији општине Бач, неке од јавних површина које се у великој мери користе од стране становника Општине, су градски парк и подручје око Тврђаве Бач, и исте захтевају уређење у смислу безбедних пешачких стаза, паркиралишта и основног мобилијара. Такође, за квалитет живота становништва, посебно значајну улогу има повезаност насељених места на подручју Општине, као и стање локалних саобраћајница у самим местима. На подручју општине Бач потребна су значајнија улагања у циљу решавања проблема локалних саобраћајница, као и уређења јавних површина.

Приоритетни циљ 4: Развој локалне саобраћајне инфраструктуре и јавних површина	
Веза – ЦОР/Подциљеви Агенда 2030	Веза – преговарачка поглавља са ЕУ
Циљ 3. Обезбедити здрав живот и промовисати благостање за све људе свих генерација	Поглавље 14: Транспортна политика
Циљ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим	
3.6. До краја 2030. на глобалном нивоу преполовити број смртних случајева и повреда узрокованих саобраћајним незгодама	
11.2. До краја 2030. омогућити приступ безбедним, јефтиним, приступачним и одрживим транспортним системима за све, унапређујући безбедност на путевима, пре свега проширивањем обима јавног превоза, уз обраћање	

посебне пажње на потребе оних који се налазе у рањивим ситуацијама, жена, деце, особа са инвалидитетом и старијих лица	
--	--

Показатељи исхода (базни) 2021.	Показатељи исхода (циљни) 2028.	Показатељи исхода ЦОР – Агенда 2030
100% становништва има приступ локалној саобраћајници, али је иста у лошем стању, потребно уређење Јавне површине уз главне саобраћајнице нису у потпуности уређене	100% становништва има приступ уређеној локалној саобраћајници Јавне површине – централни парк у Бачу уз главну саобраћајницу је у потпуности уређен	Модификован 11.2.1. Удео становништва које има одговарајући приступ уређеној локалној саобраћајници

Мера 4.1.		Уређење и реконструкција јавног парка у Бачу	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља			
Уређењем и реконструкцијом парка планирана је изградња пешачких стаза, мобилијара, осветљења и озелењавања и на тај начин допринети квалитетнијем животу локалног становништва и већем коришћењу уређених јавних површина.			
Врста мере		Обезбеђење добара и пружање услуга	
Показатељи резултата		Базни (2021.) Неуређени централни парк у Бачу	Циљни (2023.) Уређен и реконструисан централни парк Извор верификације: xxx
Опис мере и активности за спровођење мере		Извођење радова на уређењу парка	
Одговорна институција		Општина Бач	
Процењена финансијска средства за спровођење мере		10.000.000,00	
Потенцијални извор финансирања		Општина Бач	
Временски период реализације мере		2022- 2023.	

Мера 4.2.	Санација саобраћајница локалних путева
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља	

Санацијом постојеће саобраћајнице локалног пута Л-5 омогућава се сигурно и безбедно одвијање саобраћаја за грађане две месне заједнице, јер међусобна удаљеност ова два насељена места, без овог локалног пута, износи преко 30 км. Овај локални пут је лоциран у непосредној близини обрадивог пољопривредног земљишта у атару оба села, пут се свакодневно користи и представља жилу куцавицу за обављање основне пољопривредне делатности којом се баве пољопривредна газдинства и пољопривредне задруге, које су тренутно окосница привреде целе општине, а посебно становника Бођана и Плавн.

Санацијом и реконструкцијом постојеће саобраћајнице локалног пута Л-8, који грађане Месне заједнице Плавна, сеоске месне заједнице у општини Бач, повезује са насипом на реци Дунав, постиже се унапређење и безбедно одвијање саобраћаја на једној од деоница међународне бицикличке стазе EURO VELO 6, која се простире дуж реке Дунав. Један од основних значаја овој пројекта је унапређење и подизање квалитета развоју овог села у области сеоског туризма, узимајући посебно у обзир да је ова бицикличка стаза актуелна и да се користи од стране бициклиста аматера из целе Европе и света. Реконструкција и санације ове саобраћајнице пружа могућност овој сеоској месној заједници и њеним грађанима за пружање и других услуга, које се могу сматрати пратећим у области туризма. Такође, пошто се ради о путу са којим је у одређеној мери повезана и мрежа локалних атарских путева, значај ове реконструкције и санације се огледа и у унапређењу пољопривреде, као основне делатности којом се баве грађани који живе у насељу Плавна и на околним салашима.

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2021.) Локални путеви у насељеним местима захтевају реконструкцију	Циљни (2028.) На подручју општине Бач је уређено (реконструисано) 9км локалних путева <u>Извор верификације:</u> Одељење за урбанизам, заштиту животне средине, имовинско правне и коминално стамбене послове
Опис мере и активности за спровођење мере	Мера подразумева извођење радова на реконструкцији локалних саобраћајница између насељених мест на територији општине Бач	
Одговорна институција	Општина Бач	
Процењена финансијска средства за спровођење мере	260.000.000	
Потенцијални извор финансирања	Општина Бач	
Временски период реализације мере	2023 – 2028.	

Мера 4.3.	Реконструкција постојећих саобраћајница унутар насељених места	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља		
Мера директно доприноси развоју локалне саобраћајне инфраструктуре, кроз уређење саобраћајница унутар насељених места. Општина је у претходном периоду израдила пројектно- техничку документацију за реконструкцију саобраћајница – најкритичнијих улица у свим насељеним местима општине Бач, укупне дужине од 18 км. Од дана изградње до данас дошло је до драстичних промена параметара који су утицали на изградњу, тако да се и на све ове улице односи чињеница да је век трајања саобраћајница упитан, односно да постоји потреба за њиховом санацијом не само због повећања сигурности него и удобности њиховог коришћења. Ради се, дакле, о саобраћајницама које су лоциране унутар насеља, на основу планског документа, предвиђени за индивидуално односно колективно становање, и у којима се одвија свакодневница грађана, њихових корисника. Ове улице су повезане са путевима који омогућавају грађанима обављање свакодневних потреба, одлазак на посао, одлазак у школу, итд., те стога сматрамо да постоји велики степен оправданости њихове санације, јер су временом, свакодневним коришћењем у последњих 40 односно 50 година изгубиле доста од свог квалитета (ударне рупе, оштећени ивичњаци, итд.), и једино санација критичних деоница представља начин да се грађанима омогући већи ниво задовољства и безбедности у саобраћају.		
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2021.) Локалне саобраћајнице у насељеним местима захтевају реконструкцију	Циљни (2024.) На подручју општине Бач је уређено (реконструисано) 18км саобраћајница у насељеним местима Извор верификације: Извештај
Опис мере и активности за спровођење мере	Мера подразумева извођење радова на реконструкцији локалних саобраћајница у насељеним местима на територији општине Бач	
Одговорна институција	Општина Бач	
Процењена финансијска средства за спровођење мере	155.000.000	
Потенцијални извор финансирања	Општина Бач, АП Војводина	
Временски период реализације мере	2022 – 2024.	

Мера 4.4.	Изградња оптичке инфраструктуре у општини Бач	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља		
Мера директно доприноси развоју локалне саобраћајне инфраструктуре, кроз уређење информационих саобраћајница које повезују сва места у општини.		
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2021.) Не постоји оптичка мрежа која повезуе сва места у општини	Циљни (2024.) 80% становништва и привреде је прикључено на општинску оптичку мрежу. Извор верификације: Извештај
Опис мере и активности за спровођење мере	Мера подразумева извођење радова на постављању оптичке мреже	
Одговорна институција	Општина Бач	
Процењена финансијска средства за спровођење мере	-	
Потенцијални извор финансирања	Општина Бач, АП Војводина	
Временски период реализације мере	2022 – 2028.	

Приоритетни циљ 5: Унапређење енергетске ефикасности и смањење потрошње енергије

У складу са Законом о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије, усвојеног 2021. године, локална самоуправа доноси [програм енергетске ефикасности](#), о планираном начину остваривања и величини планираног циља уштеде енергије, за период од најмање три године. Једна од мера локалне самоуправе која треба да буде садржана у програму енергетске ефикасности је и ”план енергетске санације и одржавања јавних објеката које користе органи јединице локалне самоуправе, јавне службе и јавна предузећа чији је оснивач јединица локалне самоуправе”, што је део приоритетног циља предвиђеног овим Планом.

Узимајући у обзир податке са последњег пописа, општина Бач није обвезник система енергетског менаџмента.

У наредном периоду се очекује израда и усвајање Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2050. и програма остваривања Стратегије. Тренутно је актуелна Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2025. са пројекцијама до 2030. која указује на значај система енергетског менаџмента на нивоу локалних саоправа, директној сарадњи са грађанима и улози када је реч о мотивацији и промоцији рационалног коришћења енергије

Приоритетни циљ 5: Унапређење енергетске ефикасности и смањење потрошње енергије	
Веза – ЦОР/Подциљеви Агенда 2030	Веза – преговарачка поглавља са ЕУ
Циљ 7 - Осигурати приступ доступној, поузданој, одрживој и модерној енергији за све	Поглавље 15 - Енергетика
7.1. До 2030. обезбедити универзални приступ економски прихватљивим, поузданим и модерним енергетским услугама	
7.2. До 2030. значајно повећати удео обновљиве енергије у глобалном енергетском миксу	

Показатељи исхода (базни) – 2021 год.	Показатељи исхода (циљни) 2028. год.	Допринос показатељима ЦОР Агенда 2030
На подручју општине велики број објеката са лошом термичком изолацијом и лошим спољним прозорима и вратима	Објекти на подручју општине Бач имају добру термичку изолацију, као и замењену столарију	7.1.2. Удео становништва које се првенствено ослања на чиста горива и технологије
На територији општине велики број домаћинстава који као енергенат користе дрво и угаљ	Замена енергетски неефикасних котлова и пећи са котловима на пелет, топлотним пумпама	

Мера 5.1.		Смањење потрошње енергије кроз спровођење енергетских мера
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља		
Заменом дотрајалих спољних прозора и врата и уградњом термичке изолације, као и заменом неефикасних котлова са котловима на пелет и топлотним пумпама смањиће се потрошња енергије и енергената.		
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2021.)	Циљни (2024.)

	Објекти без термичког омотача. Лоши и дотрајали спољни прозори и врата Неефикасни котлови на дрва и угаљ	Објекти са термичким омотачем ПВЦ прозори и врата Котлови на биомасу и топлотне пумпе
Опис мере и активности за спровођење мере	Повећање броја термичког омотача на стамбеним објектима; Замена дотрајалих прозора и врата са ПВЦ столаријом, замена котлова и промена начина система грејања	
Одговорна институција	Општина Бач	
Процењена финансијска средства за спровођење мере	30.000.000,00	
Потенцијални извор финансирања	Општина Бач, Министарство рударства и енергетике	
Временски период реализације мере	2022- 2028.	

**Приоритетни циљ 6:
Стварање амбијента и предуслова за развој туризма**

Општина Бач располаже значајним природним и културним ресурсима као основом за развој туризма. Међутим, економски показатељи говоре о чињеници да туризам није развијен, односно да економски ефекти од туризма нису значајни када говоримо о приходима од туризма локалне. Заједнице. Један од приоритетних циљева општине Бач је стварање предуслова и амбијента за развој туризма, што подразумева реализацију неколико мера, како оних које се односе на физичку инфраструктуру, односно уређење туристичких локалитета, тако и повећање туристичких садржаја, едукацију пружаоца туристичких услуга и анимирање потенцијалних, као и активнију промоцију. Када је реч о документима вишег реда, на снази је [Стратегија развоја туризма Републике Србије до 2025.](#) а која препознаје општину Бач као дестинацију "Горње Подунавље са бачким канализма", заједно са још пет локалних самоуправа).

**Приоритетни циљ 7:
Стварање амбијента и предуслова за развој туризма**

Веза – ЦОР/Подциљеви Агенда 2030	Веза – преговарачка поглавља са ЕУ
Циљ 8. Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све	Поглавље 20: Предузетништво и индустријска политика

Циљ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим	
Циљ 12. Обезбедити одрживе обрасце потрошње и производње	
8.9. До краја 2030. осмислити и применити политике за промовисање одрживог туризма који ствара радна места и промовише локалну културу и производе	
11.4. Појачати напоре да се заштити и обезбеди светска културна и природна баштина	
12.6 Развијати и примењивати алате за праћење утицаја одрживог развоја на одрживи туризам који ствара радна места и промовише локалну културу и производе	

Показатељи исхода (базни) 2019/2020.	Показатељи исхода (циљни) 2028.	Допринос показатељима ЦОР – Агенда 2030
Удео запослених у сектору услуга смештаја и исхране, као % укупног броја запослених: 4,7% Број пријављених туриста на годишњем нивоу 1.151 (РЗС 2019 год.)	Удео запослених у сектору услуга смештаја и исхране, као % укупног броја запослених: 7% <u>Извор верификације:</u> РЗС Број пријављених туриста на годишњем нивоу 10.000 <u>Извор верификације:</u> РЗС или Тур.организ.	Модификован 8.9.2 Удео радних места у туризму у укупном броју запослених у ЈЛС
издвајања за туризам из локалног буџета – 0,54% (просек 2018 – 2020.)	издвајања за туризам из локалног буџета – 5% (просек 2022 – 2028.)	Модификован 11.4.1 Укупни расходи локалног буџета по глави становника за очување, заштиту и конзервацију целокупне културне и природне баштине и расходи локалног буџета за туризам на годишњем нивоу (% укупног буџета)
На локалном нивоу не постоји документ јавне политике за област туризма	Израђен програм развоја туризма општине Бач	Модификован 12.b.1 Број локалних документа јавне политике у области одрживог туризма са договореним алатима за праћење и евалуацију

Мера 6.1.	Инфраструктурно уређење туристичких локалитета и увођење нових туристичких садржаја
-----------	---

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Један од основних циљева и предуслова за развој туризма у општини Бач јесте изграђеност и инфраструктурна опремљеност туристичких локалитета. Најатрактивније локације чине просторне културно- историјске и природне целине, споменици културе, сакрални објекти. С тим у вези неопходно је приступити изради урбанистичких планова, пројектно-техничких документација као и планова детаљне регулације као основе за даље кораке и извођење конкретних радова на главним туристичким локалитетима.

Културно-историјски споменици у општини Бач представљају базу и окосницу за развој културног туризма те се и највећи број туристичких посета одвија на овим локалитетима. Подручје обале Дунава, језера и других природних потенцијала такође су мотив доласка туриста у општину Бач. У циљу интензивнијег развоја приоритетних видова туризма (излетнички, викенд туризам, туризам посебних интересовања, рекреативни туризам, кружне туре, циклотуризам...) неопходно је планиранити и уводити нове, иновативне, садржаје као и опремање туристичких пунктова, које би резултирале квалитетнијом туристичком понудом и учиниле ово подручје атрактивнијом туристичком дестинацијом за различите структуре туриста. Мера подразумева и успостављање система управљања и наплате на туристичким локалитетима у форми Дифузног музеја.

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2021.)	Циљни (2028.)
	Простор амбијенталне целине Тврђаве са подграђем није уређен за потребе развоја туризма	Простор амбијенталне целине Тврђаве са подграђем је уређен за потребе развоја туризма
	Не постоји мултифункционални центар општине за потребе презентације подручја, информисања туриста и друге потребе локалне заједнице	Изграђен је мултифункционални центар општине за потребе презентације подручја, информисања туриста и друге потребе локалне заједнице
	Простор акваторија тврђаве није уређен	Простор акваторија тврђаве је уређен
	На територији општине Бач не постоји потребна инфраструктура и опрема за квалитетнији развој туристичких активности (инфо пулт, бициклизам, мобилијар и др.)	Отворен инфо пункт на капији "Шиљак"
	На туристичким локалитетима не постоје хотспотови за бесплатан приступ интернету	Изграђен Дунавски-информативни центар (документација је припремљена)
		Постављено 5 одморишта за бициклисте, набављено 10 бицикала за изнајмљивање

		Постављен мобилијар за одмор у природи на минимум 3 локације На туристичким локалитетима постављени хотспотови за бесплатан приступ интернету <u>Извор верификације:</u> документа, слике
Опис мере и активности за спровођење мере	Мера подразумева припрему планске основе у форми неопходне документације, у циљу почетка капиталних пројеката уређења туристичких локалитета. Наведено подразумева следеће активности: • Израда плана детаљне регулације просторно-амбијенталне целине Тврђаве са подграђем (са изградњом паркинга и пешачких стаза) • Израда пројектно-техничке документације за Визиторски центар и извођење радова • Израда планске документације за простор акваторија Тврђаве • Постављање инфраструктуре и активација хотспотова за бесплатан приступ Интернету у свим местима општине, нарочито на туристичким локалитетима	
Одговорна институција	Општина Бач	
Процењена финансијска средства за спровођење мере	15.000.000 (за израду пројектно-техничке документације)	
Потенцијални извор финансирања	Општина Бач; Покрајински секретаријат за урбанизам; Министарство трговине, туризма, телекомуникација	
Временски период реализације мере	2022 – 2025.	
Процењена финансијска средства за спровођење мере	7.000.000,00 динара	
Потенцијални извор финансирања	Општина Бач, Секретаријат за привреду и туризам, Секрет. за културу, јавно информисање и односе са верским заједницама, Секрт. За спорт и омладину, Министарство културе и информисања, Министарство трговине, туризма и телекомуникација	
Временски период реализације мере	2022 – 2024.	

Мера 6.2.		Изградња комплекса марине у Бачком Новом Селу	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља			
Студијом мреже марина на Дунаву у АП Војводини из 2006. године предвиђено је да марица у Бачком Новом Селу буде марица IV категорије. За потребе изградње Марине 2012. године израђен је ПДР за комплекс марине. ПДР утврђује следеће целине: комплекс марине, угоститељски објекат, саобраћајно-манипулативне површине, акваторија рукавца, небрађено плавно подручје.			
Основна сврха изградње марине је развој туристичко-рекреативних садржаја (марина и наутички клуб), а обухвата би према ПДР: Вишенаменски објекат са следећим садржајима: угоститељске садржаје, инфо пулт, пошту, банку, амбуланту, наутички клуб, сервис за пловила и др. Изградња марине дала би изузетно велик допринос развоју туризма општине Бач, и валоризацији Дунава као веома битног туристичког ресурса.			
Врста мере:		Обезбеђење добара и пружање услуга	
Показатељи резултата		Недовољна искоришћеност Дунава у развоју туризма општине Бач	Изградња марине би довела до већег броја туриста и активирање и других туристичких ресурса Општине
Опис мере и активности за спровођење мере		Мера подразумева израду главног пројекта марина на Дунаву (Бачко Ново Село)	
Одговорна институција		Општина Бач	
Процењена финансијска средства за спровођење мере		Није познато	
Потенцијални извор финансирања		Приватна инвестиција, ЕУ грант, друго	
Временски период реализације мере		2022 – 2028.	

Мера 6.3.	Изградња туристичко - спортско – рекреативног комплекса на језеру ”Језеро Провала” у КО Вајска
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља	
План детаљне регулације туристичко - спортско – рекреативног комплекса на језеру ”Језеро Провала” у КО Вајска израђен је 2018. године. Досадашње активности општине Бач у коришћењу овог атрактивног локалитета у туристичке сврхе резултирале су 1972. год. градњом угоститељско-туристичког објекта „Бачки двор“ са уређеном плажом и травнатим спортским теренима. Објект је потпуно реновиран 2016. год. и поред	

ресторана располаже са осам двокреветних соба. Део акваторије језера са пешчаном обалом је претворен у уређену плажу, која представља уједно и највеће купалиште у општини Бач. Плажа је опремљена сунцобранима, кабином за пресвлачење, тушевицама, тоалетом, али и другим садржајима за спортске и забавне активности - дечја игралишта, сплав са скакаоницом, тобогани, терени за ватерполо и одбојку. У летњем периоду у току дана се окупи и до 3000 купача. Вода је богата рибом (штука, шаран, сом, амур и др.), и омиљено је место за риболовце. Током летњих месеци на локалитету језеру се одржавају манифестације: мото-сусрети, затим турнир „Првенство Србије у одбојци на песку“, као и школа одбојке за најмлађе. До наведених садржаја изграђена је приступна саобраћајница, а објекти су опремљени основном инфраструктуром: инсталације водовода и канализације (привремено водонепропусна септичка јама), електроенергетска и електронска комуникациона мрежа. Део простора под шумом користи се за неорганизовано камповање.

Додатна улагања у изградњу комплекса и активирање свих горенаведених ресурса Језера Провала дала би изузетан допринос развоју туризма подручја општине Бач.

Врста мере:	Обезбеђење добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2021.) -	Циљни (2028.) Број туриста који посете језеро "Провала на годишњем нивоу повећан за 15% <u>Извор верификације:</u> Извештај Туристичке организације
Опис мере и активности за спровођење мере	Израда пројекта парцелације као и главног пројекта спортско-рекреативног комплекс на језеру „Провала“ и извођење радова, у циљу аплицирања на неки од донаторских програма или анимирање приватних инвеститора	
Одговорна институција	Општина Бач	
Процењена финансијска средства за спровођење мере	Након израде детаљне пројектно техничке документације	
Потенцијални извор финансирања	Приватна инвестиција, ЕУ грантови, друго	
Временски период реализације мере	2022 – 2028.	

Мера 6.4.	Унапређење туристичке промоције
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља	
У циљу унапређења система информисања туриста ова мера подразумева интензивнију промоцију Бача и околине као привлачне туристичке дестинације кроз израду, набавку и	

постављање туристичке сигнализације, туристичког мобилијара као и израду новог сајта ТО на неколико страних језика, мобилне апликације и повећање видљивости на друштвеним мрежама путем плаћених кампања		
Врста мере:	Обезбеђење добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2021.) Општина Бач нема савремене алате туристичке промоције	Циљни (2024) Функционална мобилна апликација и веб сајт ТО, постављена туристичка сигнализација у 5 насеља општине, постављене интерактивне табле и соларни мобилијар, покренута кампања на друштвеним мрежама Извор верификације: слике, функционална апликација, сајт
Опис мере и активности за спровођење мере	Мера подразумева израду савремених, дигиталних, алата промоције туристичких садржаја и услуга на подручју општине Бач. Мера ће обухватити реализацију следећих активности: • Израда мобилне апликације туристичке понуде Културног предела Бача и околине • Израда новог сајта Туристичке организације општине Бач • Набавка и постављање туристичке сигнализације на подручју општине Бач • Набавка и постављање интерактивних табли и паметног мобилијара на соларну енергију • Интензивна промоција и покретање плаћене кампање на друштвеним мрежама, You tube	
Одговорна институција	Општина Бач, Туристичка организација општине Бач	
Процењена финансијска средства за спровођење мере:	12.000.000,00 динара	
Потенцијални извор финансирања	Општина Бач, Секретаријат за привреду и туризам, Секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Министарство за трговину, туризам и телекомуникације	
Временски период реализације мере	2022 – 2024.	

Мера 6.5.	Едукација запослених у туризму, пружаоца и потенцијалних пружаоца туристичких услуга на подручју општине Бач	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља		
Мера подразумева унапређење знања и вештина запослених у Туристичкој организацији као и укључивање локалне заједнице у туристичке токове кроз организацију едукативних садржаја. Поред запослених у туризму, мера треба да обухвати и активности везане за едукацију младих и незапослених лица – потенцијалних туристичких аниматора, али и пољопривредних произвођача и свих заинтересованих лица која се баве очувањем старих заната, обичаја и традиције а желе да се укључе у сектор туризма.		
Врста мере	Информативно - едукативна	
Показатељи резултата	Базни (2021.) Реализовано 0 едукативних програма у области туризма	Циљни (2024.) Реализовано 3 едукативна програма у области туризма <u>Извор верификације:</u> извештај, слике, листе присутних
Опис мере и активности за спровођење мере	Мера се односи на подизање капацитета Туристичке организације, али и пружаоца туристичких услуга, као и анимирање локалне заједнице за укључивање у туристичке активности. Мера ће обухватити неколико активности, као што су: • Едукација и укључивање локалног становништва у туристичку понуду Бача и околине (локални произвођачи пољопривредних производа, органске хране, произвођачи сувенира, чувари обичаја, старих заната и традиције) • Едукација запослених у ТО (промоција на дигиталним платформама) • Едукација младих (туристички водичи, аниматори у туризму)	
Одговорна институција	Општина Бач	
Процењена финансијска средства за спровођење мере	1.000.000,00 динара	
Потенцијални извор финансирања	Општина Бач, Секретаријат за привреду и туризам, Министарство за трговину, туризам и телекомуникације	
Временски период реализације мере	2022 – 2024.	

Мера 6.6.	Подршка организацијама цивилног друштва у организацији туристичких догађаја и едукацији за туристички наступ, као и доприносу изградњи туристичке понуде	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља		
Мера подразумева унапређење знања и вештина постојећих и потенцијалних туристичких радника као и укључивање организација цивилног друштва у туристичке токове кроз организацију едукативних садржаја и подршку у организацији (нарочито традиционалних) догађаја.		
Врста мере	Информативно – едукативна и инфраструктурна	
Показатељи резултата	Базни (2021.) Реализовано 0 едукативних програма у области туризма, 5 организација цивилног друштва подржано у активностима осмишљавања и организације манифестација.	Циљни (2024.) Реализовано 3 едукативна програма у области туризма , 15 организација цивилног друштва подржано у активностима осмишљавања и организације манифестација. <u>Извор верификације:</u> извештај, слике, листе присутних
Опис мере и активности за спровођење мере	Мера се односи на подизање капацитета Туристичке организације, али и пружаоца туристичких услуга, као и анимирање локалне заједнице за укључивање у туристичке активности. Мера ће обухватити неколико активности, као што су: • Едукација и укључивање организација цивилног друштва и локалног развоја у туристичку понуду Бача и околине • Подршка организацијама цивилног друштва у осмишљавању, спровођењу и промоцији манифестација (нпр. посматрање птица, ликовне и фото колоније, еко кампови, бициклички туризам, догађаји немачко-српске културне размене)	
Одговорна институција	Општина Бач, у сарадњи са локалним организацијама цивилног друштва и руралног развоја	
Процењена финансијска средства за спровођење мере	7.000.000,00 динара	

Потенцијални извор финансирања	Општина Бач, Секретаријат за привреду и туризам, Министарство за трговину, туризам и телекомуникације
Временски период реализације мере	2022 – 2026.

**Приоритетни циљ 7:
Стварање услова за повећање запослености и плата и достојанствен рад за све становнике Општине**

Ниска стопа запослености и висока стопа неквалификоване радне снаге кључни су проблеми које је потребно решити у циљу побољшања економског положаја становника на подручју општине Бач. Као један од приоритетних циљева постављено је повећање како броја запослености, тако и плата и општих услова рада. У претходних неколико година општина Бач активно ради на спровођењу локалног акционог плана запошљавања, у оквиру ког се реализују мере: подстицај за развој предузетништва, субвенције послодавцима за запошљавање незапослених лица; финансијска подршка локално економском развоју преквалификација, доквалификација, обуке; програм јавних радова (укључујући и младе до 30 година); програм стручне праксе; подршка запошљавању незапослених лица из категорије теже запошљивих, укључујући младе до 30 година; подршка запошљавању незапослених лица из категорије теже запошљивих - Роми, повратници по споразуму о реадмисији и остале маргинализоване групе; субвенције за самозапошљавање.

Општина Бач приоритетни циљ планира да оствари реализацијом неколико мера, од којих се једна односи на капитални пројекат изградње нове индустријске зоне (постојећа је у потпуности попуњена), док су друге мере подстицајне односно информативно-едукативне са циљем подстицања додатног образовања, доквалификације, преквалификације, пружања финансијске и друге подршке за започињање сопственог бизниса, као и проширење постојећих и отварање нових производних погона. Реализацијом овако постављених, различитих, мера, могуће је у посматраном планском периоду достићи постављени приоритетни циљ. Када је реч о планским документима вишег реда, приоритетни циљ даје допринос спровођењу [Стратегије запошљавања у Републици Србији до 2026.](#) кроз планирање и усмеравање мера активне политике запошљавања, сувенције и мере целоживотног учења. Овде је такође битно напоменути да национална Стратегија указује на потребу праћења стања и кретања на локалном тржишту рада у циљу константног прилађовања мера активне политике запошљавања. Општина Бач континуирано дефинише мере кроз локални план запошљавања.

Приоритетни циљ 7: Стварање услова за повећање запослености и плата и достојанствен рад за све становнике Општине	
Веза – ЦОР/Подциљеви Агенда 2030	Веза – преговарачка поглавља са ЕУ
8.5. До 2030. постићи пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све жене и мушкарце, укључујући и младе људе и особе	Поглавље 20: Предузетништво и индустријска политика

са инвалидитетом, као и једнаку плату за рад једнаке вредности	
8.b До 2020. развити и операционализовати глобалну стратегију за запошљавање младих и применити „Глобални пакт за запошљавање“ Међународне организације рада	

Показатељи исхода (базни) – 2019. год.	Показатељи исхода (циљни) 2028.	Допринос показатељима ЦОР 6 – Агенда 2030
Просечна зарада је 41.795 дин.	Просечна зарада је 65.000 дин.	Модификован 8.5.1. Просечна зарада без пореза и доприноса, по запосленом
Стопа запослености (36%)	Стопа запослености (65%)	Стратегија Европа 2020 мин 75%
Незапослена лица без квалификација (47,9%) Незапослени млади (23%) Незапослени старији (33%)	Незапослена лица без квалификација (15 %) Незапослени млади (10 %) Незапослени старији (10 %)	Модификован 8.5.2 Стопа незапослености, према полу и старости
Израђен Програм унапређења запошљивости и запошљавања младих у општини Бач у периоду 2021-2023. који се операционализује	Програми унапређења запошљивости и запошљавања младих у општини Бач све до 2028. који се операционализују сваке године	Модификован 8.b.1 Постојање израђеног и операционализованог програма запошљавања младих на територији општине

Мера 7.1.		Инфраструктурно опремање нове радне зоне у Бачу
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља		
У Бачу постоји једна радна зона која је у потпуности инфраструктурно опремљена али су њени капацитети/парцеле попуњени, те не постоји простор за издавање или продају парцела инвеститорима. У складу са тим, Просторном планом општине Бач превиђено је уређење нове радне зоне у Бачу (радна зона 1А у Бачу, укупне површине 36,34ха) за коју је израђен и усвојен план детаљне регулације, а неопходно је израдити план парцелације и препарцелације, што представља основ за израду техничке документације за инфраструктурно опремање зоне.		
Врста мере:	Обезбеђење добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2021.) активна 1 индустријска зона са 5 производних капацитета	Циљни (2028.) активне 2 индустријске зоне са 10 производних капацитета Извор верификације: извештај

Опис мере и активности за спровођење мере	- израда плана парцелације и препарцелације - израда пројектно-техничке документације - радови на инфраструктурном опремању зоне (унутрашње саобраћајнице, водово, канализација, ел. Инсталације и др.)
Одговорна институција	Општина Бач
Процењена финансијска средства за спровођење мере	Вредност израде плана парцелације и препарцелације износи 2.500.000,00 динара Вредност радова ће бити позната након израде пројектно-техничке документације
Потенцијални извор финансирања	Општина Бач, Покрајински секретаријат за регионални развој, међурег. Сарадњу и лок.самоуправу, Пок.Сек за урбанизам
Временски период реализације мере	2023 - 2028.

Мера 7.2.	Финансирање и суфинансирање мера активне политике запошљавања кроз субвенције за отварање нових радних места и samozapošljavanje	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља		
Основни циљ политике запошљавања општине Бач у периоду 2021-2023. године је унапређење запошљивости и повећање запослености, односно успостављање стабилног и одрживог тренда раста запослености праћено и растом животног стандарда на територији општине Бач. Кључни елементи политике запошљавања усмерене ка унапређењу запошљивости и повећању запослености су: подршка постојећој привреди, подршка домаћим и страним инвестицијама, подршка предузетништву, развој женског предузетништва, унапређење финансијских подстицаја. Таква политика треба да доведе до унапређења капацитета незапослених лица за тражење посла, стабилног раста запослености, повећања продуктивности, отварања нових радних места, улагања у људски капитал и социјалне инклузије. Мера обухвата: Подршка послодавцима за запошљавање незапослених лица која припадају категорији теже запошљивих 2021-2023. године, Програм за samozapošljavanje незапослених лица, Програм јавних радова, Програм стручне праксе, Програм запошљавања и samozapošljavanje кроз набавку нове опреме. Како је општина усвојила Програм унапређења запошљивости и запошљавања младих у општини Бач у периоду 2021-2023., кроз наведену меру, посебан акценат ће бити стављен на младе у смислу samozapošljavanja.		
Врста мере	Подстицајна	
Показатељи резултата	Базни (2021.) Јавни радови: 35 Самозапослено: 6 Нова радна места: 8 Стручна пракса: 3	Циљни (2023.) Јавни радови: 90 Самозапослено: 20 Нова радна места: 25 Стручна пракса: 10 Извор верификације: Подаци општинске управе

Опис мере и активности за спровођење мере	• Расписивање јавног позива • Евалуација пријава и доношење одлуке • Уговарање и реализација уговора • Евалуација и извештавање
Одговорна институција	Општина Бач, НСЗ, ГИЗ
Процењена финансијска средства за спровођење мере	12.500.000,00 РСД
Потенцијални извор финансирања	Општина Бач, НСЗ, ГИЗ
Временски период реализације мере	2021-2023.

Мера 7.3.		Пружање помоћи у доквалификацији, преквалификацији и целоживотном учењу	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља			
Подразумева информативно-едукативне садржаје у локалној заједници који могу утицати на развој предузетништва и повећање запошљавања. Спроводиће се програми од значаја за развој ресурса у партнерству са РРА Бачка, НСЗ, Одељењем за привреду, пољопривреду и економски развој општинске управе Бач и другим релевантним партнерима. У сарадњи са РРА Бачка, пружаће се подршка новооснованим предузетничким иницијативама и предузетницима за већу одрживост предузетничких иницијатива на тржишту. У сарадњи са НСЗ и Едукативном центром Нови Сад ради ће се доквалификацији, преквалификацији незапослених лица у складу са потребама привреде/послодаваца. Како је општина усвојила Програм унапређења запошљивости и запошљавања младих у општини Бач у периоду 2021-2023., кроз наведену меру, посебан акценат ће бити стављен на младе у смислу доквалификације, преквалификације и већем укључивању у тржиште рада.			
Врста мере		Информативно - едукативна	
Показатељи резултата		Базни (2021.) 20 незапослених лица прошло релевантне обуке 5 младих прошло релевантне обуке	Циљни (2023.) 45 лица прошло различите обуке за запошљавање 15 младих прошло релевантне обуке <u>Извор верификације:</u> извештај, слике, листе присутних
Опис мере и активности за спровођење мере		Мера обухвата јавни позив за укључивање у различите програме целоживотног учења, доквалификације, преквалификације. Посебни програми биће организовани за потребе развоја дигиталних вештина	

	пре свега незапослених, али и свих заинтересованих група.
Одговорна институција	Општина Бач, НСЗ, РРА Бачка
Процењена финансијска средства за спровођење мере	500.000,00 РСД
Потенцијални извор финансирања	Општина Бач, НСЗ, РРА Бачка
Временски период реализације мере	2021 - 2023.

Мера 7.4.	Програм подршке малим и средњим предузећима и предузетницима за покретање нових и проширење постојећих производних капацитета	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља		
Циљ мере је јачање конкурентности привредних субјеката, унапређење њиховог пословања и интернационализације, унапређење технолошких процеса производње, подршка запошљавању, раст прихода и услова финансирања микро, малих, средњих предузећа и предузетника. Средства опредељена Програмом намењена су за суфинансирање набавке нове производне опреме и опреме директно укључене у процес производње и извођење грађевинских радова на изградњи нових или проширењу постојећих производних капацитета. Како је општина усвојила Програм унапређења запошљивости и запошљавања младих у општини Бач у периоду 2021-2023., кроз наведену меру, посебан акценат ће бити стављен на младе у смислу пружања подршке у покретање нових и проширење постојећих производних капацитета.		
Врста мере	Подстицајна	
Показатељи резултата	Базни (2021.) 0 МСП и предузетника подржано	Циљни (2028.) 15 МСП и предузетника подржано кроз меру Извор верификације: извештај
Активности за спровођење мере	Мера обухвата усвајање програма мера, расписивање јавног позива, евалуацију пристиглих пријава, доношење одлуке, уговарање и саму реализацију са извештавањем.	
Одговорна институција	Општина Бач, РРА Бачка	
Процењена финансијска средства за спровођење мере	5.000.000,00 РСД	
Потенцијални извор финансирања	Општина Бач, РАС	

Временски период реализације мере	2023 – Доношење и усвајање програма 2024-2028.
--	---

Приоритетни циљ 8:
Унапређење пољопривредне производње и остваривање већих прихода пољопривредних произвођача

Пољопривреда је кључни привредни сектор на подручју општине Бач, а приходи од пољопривреде директно утичу на више од половине свих домаћинстава. На око 98% пољопривредног земљишта гаје се ратарске и повртарске културе. Највећи проблеми и изазови су свакако у делу наводњавања површина, односно уређењу каналске мреже, што је и дефинисано као прва мера у оквиру циља број 9. Општина Бач пољопривреду сматра кључном развојном шансом и у том смислу реализује програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја који чини програм субвенција и програм давања у закуп земљишта у државној својини. У циљу остварења циља, Општина поред уређења каналске мреже, планира улагања и у уређење атарских путева и електрификацију поља, пошумљавање али и субвенционисање инвестиција у физичка средства пољопривредних газдинастава. Када је реч о планским документима вишег реда, област пољопривреде уређена је Стратегијом пољопривреде и руралног развоја Републике Србије до 2024. године.

Приоритетни циљ 8: Унапређење пољопривредне производње и остваривање већих прихода пољопривредних произвођача	
Веза – ЦОР/Подциљеви Агенда 2030	Веза – преговарачка поглавља са ЕУ
2. Окончати глад, постићи безбедност хране и побољшану исхрану и промовисати одрживу пољопривреду 2.4. До 2030. обезбедити одрживе системе за производњу хране и применити отпорне пољопривредне праксе за повећање продуктивности и производње, које помажу у одржавању екосистема, које јачају капацитет за прилагођавање климатским променама, екстремним временским условима, сушама, поплавама и осталим катастрофама, и које прогресивно побољшавају квалитет земљишта и тла 2.3. До 2030. удвостручити пољопривредну продуктивност и приходе малих произвођача хране, а посебно жена, аутохтоних народа, породичних пољопривредних произвођача, сточара и рибара, кроз безбедан и једнак приступ земљишту, другим производним ресурсима и подацима, сазнањима, финансијским услугама, тржиштима и могућностима	Поглавље 11 – Пољопривреда и рурални развој

за остваривање додатне вредности, односно за запошљавање ван пољопривреде	
---	--

Показатељи исхода (базни) 2021.	Показатељи исхода (циљни) 2028.	Допринос показатељима ЦОР 6 – Агенда 2030
2% земљишта које се наводњава 450 км канала који су у функцији одводњавања пољопривредног земљишта	15% пољопривредног земљишта које се наводњава 508 км каналске мреже налази се у функцији одводњавања пољопривредног земљишта	2.4.1 Удео пољопривредног земљишта под продуктивном и одрживом пољопривредом 2.а.2 Укупни званични токови средстава (званична развојна помоћ плус остали званични токови) у сектор пољопривреде Модиф. 2.3.2. Просечни приход малих произвођача хране

Мера 8.1.	Радови на уређењу каналске мреже у функцији одводњавања и наводњавања пољопривредног земљишта	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља		
Реализацијом ове мере се доприноси побољшању функционалност система за одводњавање / наводњавање и спречава задржавање воде на пољопривредном земљишту, чиме се осигуравају успешни приноси и адекватно управљање аграром.		
Врста мере	Обезбеђивање добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2021.) Каналска мрежа није уређена за потребе одводњавања и наводњавања	Циљни (2028.) Каналска мрежа се редовно одржава и омогућава одводњавање и наводњавање
Опис мере и активности за спровођење мере	Одржавање мелиоративних канала и других елемената који чине систем одводњавања и наводњавања је од великог значаја за пољопривредни сектор и локални рурални развој. Према Елаборатима који се израђују на годишњем нивоу, изводе се радови на уређењу и одржавању каналске мреже.	
Одговорна институција	Општина Бач	

Процењена финансијска средства за спровођење мере	15.000.000 динара на годишњем нивоу
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине и средства Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство
Временски период реализације мере	2022-2028.

Мера 8.2.	Субвенционисање инвестиција у физичка средства пољопривредних газдинастава	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља		
Субвенционисање инвестиција у физичку имовину пољопривредних газдинстава врши се са циљем да крајњи корисници, кроз техничка побољшања, улагања у нове механизације и технологије и набавку нове опреме, повећају продуктивност и конкурентност пољопривредне производње.		
Врста мере	Подстицајна	
Показатељи резултата	Базни (2021.) 144 корисника	Циљни (2028.) 200 корисника
Опис мере и активности за спровођење мере	Субвенционисање пољопривредних газдинстава се врши по реализованим инвестицијама и поднетим захтевима односно рачунима о извршеном плаћању. Инвестиција мора бити прихватљива према условима Јавног конкурса и реализована на територији општине	
Одговорна институција	Општина Бач	
Процењена финансијска средства за спровођење мере	10.000.000 динара на годишњем нивоу	
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине	
Временски период реализације мере	2022-2028.	

Мера 8.3.	Изградња и уређење атарских путева
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља	
Реализацијом ове мере се доприноси побољшању општинске руралне инфраструктуре. Стављањем у функцију атарских путева и њиховом ревитализацијом, осигуравају се значајни услови за обављање пољопривредне производње на локалу.	

Врста мере	Обезбеђивање добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2021.) 20 km уређених атарских путева	Циљни (2028.) 25 km уређених атарских путева
Опис мере и активности за спровођење мере	Изградњом отресишта и нових путева у атару, као и санацијом постојећих, доприноси се унапређењу пољопривредне инфраструктуре. Њихово редовно одржавање је од значаја за пољопривреднике који их свакодневно користе ради обављања пољопривредне делатности.	
Одговорна институција	Општина Бач	
Процењена финансијска средства за спровођење мере	30.000.000 динара на годишњем нивоу	
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине и средства Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство	
Временски период реализације мере	2022-2028.	

Мера 8.4.	Пошумљавање просторних целина и уређење шумских подручја	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља		
Реализацијом ове мере се доприноси бољем управљању просторним целинама које су евидентиране као шумско земљиште.		
Врста мере	Обезбеђивање добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2019.) Површина 3.028,36 хектара (8,3%), РЗС	Циљни (2028.) Поврђина под шумом 10%
Опис мере и активности за спровођење мере	Пошумљавање јавних површина у путном појасу и парцела у општинском власништву доприноси већој пошумљености и заштити животне средине кроз развој шумских екосистема. Уређење постојећих шумских простора омогућава контролсану употребу шума уз очување биљних и животињских система у њима. Ветрозаштитни појасеви имају посебан значај за насеља у чијој близини се подижу.	
Одговорна институција	Општина Бач	

Процењена финансијска средства за спровођење мере	1.000.000 динара на годишњем нивоу
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине и средства Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство
Временски период реализације мере	2022-2028.

Мера 8.5.	Електрификација поља	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља		
Реализацијом ове мере се доприноси значајном унапређењу пољопривредне производње.		
Врста мере	Обезбеђивање добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2019.) Површина поља покривених електрификацијом: 0	Циљни (2028.) Површина поља покривених електрификацијом: 1200 ha
Опис мере и активности за спровођење мере	Електрификација поља значајно доприноси повећању производње и квалитета производа, нарочито у воћарству и повртарству, те смањује загађење средине услед коришћења генератора електричне енергије који рада на моторе са унутрашњим сагоревањем.	
Одговорна институција	Општина Бач	
Процењена финансијска средства за спровођење мере	Прецизан вредност инвестиције биће утврђена након израде пројектно техничке документације.	
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине и средства Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство, Министарство за пољопривреду	
Временски период реализације мере	2022-2028.	

Мера 8.6.	Стварање услова за подстицање и развој органске производње	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља Реализацијом ове мере се доприноси повећању удела органске производње у укупној пољопривредној производњи		
Врста мере	Обезбеђивање добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2019.)	Циљни (2028.)

	Површина са органском производњом: 15	Површина са органском производњом: 50 ha
Опис мере и активности за спровођење мере	Производњу здраве и безбедне хране органског квалитета је основни циљ ЕУ до 2030. године. Општина Бач има изузетне капацитете за развој ове врсте производње. За сада постоји производња лековитог зачинског и ароматичног биља и производња етеричних уља органског квалитета, као и производња воћа и поврћа на малим површинама. У нашој општини постоје Центри који се овом проблематиком баве и на један научно институционални начин, организовањем међународних симпозијума и конференција, окупљајући велики број стручњака у свом деловању. Реализацијом ове мере значајно би се подигла свест становништва о заштити биодиверзитета и здравог начина исхране.	
Одговорна институција	Општина Бач, Центар за органску производњу Селенча, Центар за координацију и трансфер примењених истраживања у еколошкој пољопривреди Селенча	
Процењена финансијска средства за спровођење мере	1.000.000,00 на годишњем нивоу	
Потенцијални извор финансирања	Будет општине и средства Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство, Министарство за пољопривреду	
Временски период реализације мере	2023-2028.	

Приоритетни циљ 9:

Успостављен квалитетан образовни систем на локалном нивоу који је заснован на инклузивности и принципима целоживотног учења

Приоритетни циљ односи се на унапређење и проширење постојећих капацитета предшколске установе, у циљу већег обухвата деце, као и унапређење услова рада у основним школама. Наведене мере су капитални пројекти који се односе на изградњу, реконструкцију, опремање, али и унапређење програма.

Када је реч о планским документима вишег реда, актуелна је [Стратегија развоја образовања и васпитања до 2030.](#), која је усвојена 2021. године. Наведена Стратегија даје јасне смернице када је реч о обезбеђивању доступности различитих образовних програма, као и облика васпитно-образовног рада са децом раног узраста, посебно водећи рачуна о капацитетима за координацију и праћење развоја инклузивног образовања. Национална стратегија дефинише конкретне показатеље, а општина Бач, кроз реализацију овог приоритетног циља, даје допринос показатељу повећања обухвата деце предшколским васпитањем, као и унапређењу услова рада у основним школама

Приоритетни циљ 9: Успостављен квалитетан образовни систем на локалном нивоу који је заснован на принципима инклузивности	
Веза – ЦОР/Подциљеви Агенда 2030	Веза – преговарачка поглавља са ЕУ
4. Обезбедити инклузивно и праведно квалитетно образовање и промовисати могућност целоживотног учења за све	Поглавље 26. Образовање и култура
4.2. До 2030. обезбедити да све девојчице и дечаци имају приступ квалитетном развоју у раном детињству, бризи и предшколском образовању како би били спремни за основно образовање	

Показатељи исхода (базни) – 2019. год.	Показатељи исхода (циљни) 2028.	Допринос показатељима ЦОР 6 – Агенда 2030
30% деце уписано у предшколску установу (објект Вајска) преко капацитета или није имало могућности уписа због попуњености капацитета	Капацитет предшколске установе у потпуности задовољава потребе за уписом (нема деце на чекању или уписаних преко капацитета) <u>Извор верификације:</u> извештај предшколске установе	4.2.2 Стопа учешћа у организованом учењу (годину дана пре званичног узраста за упис у основну школу), према полу

Мера 9.1.	Побољшање услова и квалитета у предшколског образовања и васпитања	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља		
Мера се односи побољшање инфраструктуре у објектима ПУ ”Колибри” у одељењу у Вајској те унапређење квалитета васпитно образовног рада и боравка деце, васпитачког и неваспитачког особља у предшколској установи. Ова мера подразумева доградњу објекта основне школе у Вајској у сврху проширења капацитета за предшколску установу која функционише у оквиру ове школе, као и опремање новодограђеног објекта за потребе вртића у насељу Вајска у оквиру ОШ "Алекса Шантић".		
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2021.)	Циљни (2026.)
	Капацитети вртића у Вајској 79м2	Капацитети вртића у Вајској 240м2
	3 васпитне група са укупно 75 деце 70% је обухват деце у Вајској од укупних потреба	5 васпитних група деце са укупно 100 деце 90% је обухват деце у Вајској од укупних потреба

Опис мере и активности за спровођење мере	Активност која се планира у оквиру реализације ове мере је доградња објекта основне школе у Вајској у сврху проширења капацитета за предшколску установу и опремање надограђеног објекта. Активност подразумева: Исходовање неопходне документације (Општина Бач је претходном периоду израдила техничку документацију), спровођење поступка набавке за извођење радова и уговарање, извођење радова и надзор, примопредају радова и исходовање употребне дозволе.	
Одговорна институција	Општина Бач и ПУ "Колибри" Бач	
Процењена финансијска средства за спровођење мере	20.000.000 динара	
Потенцијални извор финансирања	Општина Бач, Фондација "Новак Ђоковић"	

Мера 9.2.	Унапређење услова и квалитета основношколског образовања у општини	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља		
Мера подразумева енергетску санацију, реконструкцију, адаптацију и текуће одржавање ОШ "Вук Караџића" Бач и ОШ "Алекса Шантић" Вајска. Мера доприноси остварењу циља кроз побољшање инфраструктуре у објекту ОШ у Бачу те унапређење квалитета наставе и боравка ученика, наставног и ненаставног особља у школи. Пројекат подразумева извођење радова на изолацији школе, увођењу система штедљиве расвете, замени подова, реконструкцији водоводне и канализационе мреже, опремању и адаптацији учионица и фискултурне сале, реконструкцији инсталација за грејање и вођење грејања на био масу те увођење инсталација за климатизацију, адаптација крова у ОШ у Вајској, изградња хидрантске мреже, реконструкција и адаптација санитарних чворова.		
Врста мере	Обезбеђивање добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2021.)	Циљни (2028.)
	Од укупно 5 објеката основних школа, није реконструисана ни једна	Од укупно 5 ојеката основних школа, реконструсане су две основне школе
Опис мере и активности за спровођење мере	У претходном периоду Општина Бач и ОШ "Вук Караџић" Бач су израдили пројектно техничку документацију која се усаглашава са Канцеларијом за јавна улагања. Активности које је потребно предузети у циљу реализације мере која подразумева реконтрукцију ОШ "Вук Караџића" Бач и ОШ "Алекса Шантић" Вајска су: исходовање дозволе за извођење радова и сагласности, спровођење набавки за извођење радова	

	и уговарање радова, извођење радова и надзор, примопредаја радова
Одговорна институција	Општина Бач
Процењена финансијска средства за спровођење мере	566.000.000 динара Детаљи: 503.000.000,00 дин.(ОШ Бач); 26.000.000,00 дин. (ОШ у Вајској); 25.000.000,00 дин. (ОШ Вајска – адаптација крова); 12.000.000,00 дин. (ОШ Вајска – реконструкција) санитарних чворова).
Потенцијални извор финансирања	Општина Бач (трошкови надзора, обезбеђивање потребних дозвола и сагласности) Канцеларија за управљање јавним улагањима Владе РС

Мера 9.3.	Унапређење наставне и ненаставне инфраструктуре у Средњој пољопривредној школи у Бачу	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља		
Средња пољопривредна школа Бач не поседује зграду за извођење васпитно-образовног процеса, већ користи кабинете и учионице ОШ “Вук Караџић” из Бача. У сарадњи са основном школом прешло се са учионица опште намене на специјализоване учионице и то 12 специјализованих учионица, 5 кабинета. Специјализоване учионице, кабинете и други простор користе заједнички ОШ и Средња пољопривредна школа, осим кабинета за рачунарство и информатику. За остваривање плана и програма стручних предмета за подручје рада пољопривреда, производња и прерада хране СШ за сада поседује земљиште од 21,4165 ха на периферији Бача , на удаљености 2 км од школске зграде, у оквиру којих се налази: 3 ха шуме. Пластеник 400м2, 2 пластеника 512м2, стакленик са грејањем на био масу 155м2, надстрешница за смештај пољопривредних машина 280 м2. За извођење практичне наставе пекара, користи се кухиња ОШ, бе постојања опреме за пекарство. Даље, не постоје адекватна радионица за извођење праксе механичар-руковалац. На економији не постоје објекти за реализацију вежби у практичној настави. Мера подразумева изградњу учионице на отвореном за потребе извођења стручне наставе на економији школе, обезбеђивање опреме и простора за школску пекару за извођење практичне наставе, као и радионицу за механичаре. Унапређење наставне инфраструктуре предвиђено је и на школској економији.		
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2021.) • Неадекватни просторни услови	Циљни (год.?) • Обезбеђени адекватни просторни услови
Опис мере и активности за спровођење мере	Примарна активност је обезбеђивање легализације и права власништва над земљиштем, коо и припрема пројектне документације.	

Одговорна институција	Општина Бач
Процењена финансијска средства за спровођење мере	17.000.000,00 динара
Потенцијални извор финансирања	Општина Бач, Покрајински секретаријат за пољопривреду, Управа за капитална улагања

Мера 9.4.	Успостављање Центра за обуку деце у руралним срединама за информационе технологије	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља		
Дигиталне вештине су неопходност савременог света и то у свим секторима привреде и свим областима живота и рада. Кроз меру се планира успостављање центра за обуку деце за коришћење и примену информационих технологија.		
Врста мере	Обезбеђивање добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2021.) Не постоји овакав центар у општини Бач	Циљни (2023.) Успостављен и оперативан Центар кроз који је обуку за дигиталне вештине и програмирање прошло 100 деце.
Опис мере и активности за спровођење мере	Реализацијом пројекта, обезбедиће се услови за одвијање наставе уживо и онлајн, за децу и омладину из општине и региона. Пројекат уједно обухвата и адаптацију простора и набавку и инсталацију опреме.	
Одговорна институција	Општина Бач	
Процењена финансијска средства за спровођење мере	6.000.000,00	
Потенцијални извор финансирања	Општина Бач, Покрајинска Влада, Министарство ТТТ	

Приоритетни циљ 10:
Повећање доступности и квалитета социјалних услуга у локалној заједници

У складу са Законом о социјалној заштити, јединица локалне самоуправе утврђује мере и активности за подстицај и развој постојећих и нових услуга социјалне заштите.

Општина Бач се у позитивном смислу издваја по разноврсности услуга социјалне заштите. Индикатори доступности и ефикасности за услугу помоћ у кући за старе су значајно изнад републичког просека и веома су унапређени посматрајући раније године. Међутим велики проблем је што је највећи део услуга које се пружају на подручју општине Бач привремене, односно финансирање истих се обезбеђује из различитих донаторских програма и средстава, због чега немају континуитет. У општини Бач нису развијене веома значајне локалне услуге као што су: дневни боравак за децу и младе, породично саветовалиште, помоћ у кући и нега особа са инвалидитетом. Уместо дневног боравка као лиценциране услуге функционише дневни боравак као нестандардизована услуга која се финансира углавном пројектно, што значи да је њено пружање повремено. Ову услугу пружа невладина организација „Искон“ из Бача. Када је реч о породичном саветовалишту, ову услуга пружа Центар за социјални рад, али такође пројектно, тј. повремено. Услуга помоћ у кући и нега особа са инвалидитетом се не пружа на подручју које покрива Центар за социјални рад општине Бач, односно и ова услуга се пружала повремено, преко пројеката (донаторских средстава). Све побројане услуге се налазе у **Одлуци о правима социјалне заштите општине Бач усвојене у јануару 2017.** године. Једина услуга социјалне заштите која се редовно и континуирано пружа је услуга личног пратиоца. У области социјалне заштите на снази је **Стратегија социјалне заштите у Републици Србији до 2025. године**, са посебно наглашеном улогом локалне самоуправе када су ове услуге у питању. Оно што је кључни проблем децентрализације социјалних услуга су финансијски капацитети локалне самоуправе за финансирање услуга на локалном нивоу, а тиме и питање права корисника да задовоље своје услуге на локалном нивоу.

Приоритетни циљ 10: Повећање доступности и квалитета социјалних услуга у локалној заједници	
Веза – ЦОР/Подциљеви Агенда 2030	Веза – преговарачка поглавља са ЕУ
Циљ 1. Окончати сиромаштво свуда и у свим облицима Подциљ 1.3. Применити одговарајуће националне системе социјалне заштите и мере за све, укључујући најугроженије, и до краја 2030. постићи довољно велики обухват сиромашних и рањивих	Поглавље 19. Социјална политика и запошљавање

Показатељи исхода (базни) – 2021. год.	Показатељи исхода (циљни) 2028.	Допринос показатељима ЦОР 6 – Агенда 2030
Континуираном услугом Центра за социјални рад обухваћено је 2441 становника 16,94% становника који имају потребу за услугама: породично саветовалиште, дневни боравак као	Континуираном услугом Центра за социјални рад обухваћено је 12% становника који имају потребу за услугама: породично саветовалиште, дневни боравак као	Модификован 1.3.1. Удео становника обухваћених системима социјалне заштите

стандардизована услуга, помоћ у кући и нега ОСИ	стандардизована услуга, помоћ у кући и нега ОСИ	
---	---	--

Мера 10.1.	Увођење нових социјалних услуга на основу локалних потреба	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља		
Законом о социјалној заштити локале самоуправе препознати су као важни актери обезбеђивању услуга социјалне заштите. Исту улогу даје им и Закон о локално самоуправи, према коме општина доноси програме развоја, укључујући и развој социјалне заштите, а у области социјалне заштите још оснива установе, прати и обезбеђује њихово функционисање, доноси прописе о правима у социјалној заштити и др. Потреба за развојем већег броја услуга у заједници усмерена је ка повећању капацитета система социјалне заштите да омогући останак корисника у свом окружењу и њихову интеграцију у средину у којој живе. Ова мера подразумева одржавање постојећих социјалних услуга (лични пратилац) и увођење нових (помоћ у кући старима и ОСИ, дневни боравак за децу са посебним потребама, породично саветовалиште).		
Врста мере	Обезбеђивање добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2021.) ЦСР континуирано пружа 1 услугу социјалне заштите: • Лични пратилац	Циљни (2024.) ЦСР континуирано пружа 4 услуге социјалне заштите: • Лични пратилац • Породично саветовалиште при ЦСР • Дневни боравак као стандардизована услуга • Помоћ у кући и нега ОСИ <u>Извор верификације:</u> Извештај ЦСР
Опис мере и активности за спровођење мере	Мера обухвата следеће активности: • Измена и допуна локалне одлуке о социјалној заштити и увођење нових услуга, • Утврђивање броја корисника, буџетирање услуга у локалном буџету, • Спровођење јавне набавке за избор пружаоца услуга, • Пријава и анализа корисника, доношење Решења за корисницима	
Одговорна институција	Центар за социјални рад општине Бач	

Процењена финансијска средства за спровођење мере	9.800.000,00 динара за услугу помоћи у кући за 120 корисника и ангажовање 11 – 12 геронтодомаћица за период од 1 године (за период 2022 – 2028: 68.600,00 динара). Лични пратилац: Годишњи трошкови износе 12.000.000,00 динара за 17 корисника и исто толико личних пратилаца. (Процењени трошкови за 7 година износе 84.000.000,00 динара) Породично саветовалиште нема већих материјалних и финансијских издвајања из разлога што услуге пружају запослени у ЦСР Бач у склопу редовног рада. Укупни трошкови би износили 100.000,00 динара годишње, за период од 8 година 800.000,00 динара, и то за потребе ангажовања одређених експерата или припрему и штампу промо материјала. Дневни боравак као стандардизована услуга зајтева трошкове од 2.500.000,00 динара на годишњем нивоу.
Потенцијални извор финансирања	Буџет Општине, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, ЕУ донације

Мера 10.2.	Унапређење капацитета рада Центра за социјални рад у Бачу	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља		
Центар за социјални рад општине Бач нема довољно људских ресурса за квалитетно пружање услуга. Дошло је до природног одлива стручног кадра, а попуњавање радних места од стране ресорног министарства је још увек неизвесно, иако су иста систематизована. Додатну тешкоћу ствара чињеница да се крајем 2021. прелази на коришћење напредног софтвера у циљу ефикаснијег рада, што захтева и додатна информатичка знања-подршку. Поред наведеног, ЦСР има потребу и за ангажовањем возача до два пута недељно.		
Врста мере	Обезбеђивање добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2021.)	Циљни (2021.)
	Низак ниво информатичке писмености у колективу. Има много застоја у раду услед недовољног знања у коришћењу апликација. Информатичка подршка није увек доступна. Губи се много времена на „слепо покушаје и случајне успехе“	Сви запослени су прошли основну информатичку обуку и обуку за коришћење апликација и новог софтвера. Информатичка подршка увек и лако доступна. Нове технологије у функцији посла, постиже се уштеда у времену ,посао се обавља брже и лакше.

Опис мере и активности за спровођење мере	Мера обухвата следеће активности: • Израда систематизације радног места водитеља случаја • Израда годишњег финансијског плана рада водитеља случаја • Обезбеђвањ возача и информатичке подршке • Обезбеђивање ИТ подршке кроз инсталацију и набавку ИТ опреме за водитеља случаја
Одговорна институција	Општина Бач
Процењена финансијска средства за спровођење мере	1.200.000 на годишњем нивоу
Потенцијални извор финансирања	Општина Бач.

Приоритетни циљ 11:

Унапређење капацитета главних носиоца културних активности у општини Бач за реализацију постојећих и креирање нових културних програма и садржаја

Јединице локалне самоуправе у складу са Законом о култури и Законом о локалној самоуправи старају се о спровођењу културне политике на својој територији и обезбеђују услове за рад локалних установа културе. Закон о локалној самоуправи налаже јединицама локалне самоуправе да се старају о томе да грађани имају могућности за задовољавање културних потреба. Једини носилац културних активности на територији општине Бач је Народна библиотека "Вук Караџић". Објекат је грађен 1961. године и реконструисан је у више наврата 1997, 1998. и 2007. године. Намењен је за мултифункционалне садржаје, са биоскопском салом, библиотеком и пословним просторијама. Приоритетни циљ подразумева унапређење капацитета у виду уређења простора носиоца културних активности на подручју Општине. За остварење циља планирана је реализација мере која се односи на адаптацију простора и унутрашње уређење, а у циљу смањења режијских трошкова са једне стране, али и уређење у циљу повећања квалитета културних садржаја. Такође, у плану је и мера конзервације, рехабилитацији и промоција културног наслеђа, али и реконструкција и стављање у употребу Фрицовог дворца као места за одржавање различитих туристичких, образовних и других активности. Када је реч о планским документима вишег реда, на снази је **Стратегија развоја културе Републике Србије до 2029. године**, која јасно указује на улогу и одговорност локалне самоуправе када је реч о развоју културних садржаја и инфраструктуре на њеном подручју. У наредном планском периоду, национална стратегија апострофира значај дигитализације културног наслеђа и савременог стваралаштва и давање препорука и смерница када је реч о учесницима на локалном нивоу. Даље, Стратегија указује на потребу активирања неискоришћених простора на подручју ЈЛС за потребе културе, уметности, локалног стваралаштва, затим на континуирано образовање стручног кадра у

установама културе, али и значајније конкурисање код домаћих и међународних донатора за различите културне програме и изградњу/унепређење културне инфраструктуре (конкретно код Министарства културе и информисања конкурс ”Градови у фокусу”). Општина Бач ће у имплементацији приоритетног циља, водити рачуна да у оквиру мера буду спроводене активности које су у складу са усвојеном националном Стратегијом.

Приоритетни циљ 11: Унапређене капацитете главних носилаца културних активности у општини Бач за реализацију постојећих и креирање нових културних програма и садржаја	
Веза – ЦОР/Подциљеви Агенда 2030	Веза – преговарачка поглавља са ЕУ
Циљ 11 – Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, прилагодљивим и одрживим	26. Образовање и култура
Подциљ 11.4 Појачати напоре да се заштити и обезбеди светска културна и природна баштина	

Показатељи исхода (базни) просек 2018-2020. год.	Показатељи исхода (циљни) 2028.	Допринос показатељима ЦОР – Агенда 2030
Издавања из буџета Општине за област културе (просек 2018-2020.) је 3,32 % Извор податка: финансијски извештаји Општине	Издавања из буџета Општине за област културе (просек 2022-2028.) је 7,5 % Извор податка: финансијски извештаји Општине	Модификовани 11.4.1 Укупни расходи локалне самоуправе за област културе на годишњем нивоу

Мера 11.1.	Осавремењавање услова рада носилаца културних активности у локалној заједници кроз опремање, санацију и реконструкцију објеката у којима се реализују културни садржаји
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља Мера подразумева адаптацију простора односно грађевинско-занатске радови, термичку изолацију међуспратних конструкција испод негрејаног простора, замену столарије, фасаде, замену унутрашње расвете, а све у циљу побољшања енергетске ефикасности објекта. На овај начин спречава се прекомеран пролаз топлоте кроз фасадне и преградне конструкције и омогућава акумулирање топлоте у згради и могуће је уштедети енергију и зими и лети. Циљ је постићи виши енергетски разред како би се смањила потрошња енергије, повећања комфора и приближавања европским стандардима за јавне објекте. Поред наведеног, у плану је и унутрашње уређење и адаптација унутрашњег простора (дела приземља и дела спрата) Народне библиотеке “Вук Караџић” Бач. У плану је уређење хола као галеријског простора, хола са степеништом и дела канцеларија на спрату које ће служити за мултифункционалне садржаје.	

Врста мере	Обезбеђивање добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2021.) Простор установе културе није задовољавајућ за потребе реализације планираних садржаја: - неадекватан простор за мултифункционалне садржаје - високи трошкови грејања зими и хлађења лети	Циљни (2028.) Оспособљена просторија за мултифункционалне садржаје Смањење трошкова грејања зими за 20% Смањење трошкова хлађења лети за 20%
Опис мере и активности за спровођење мере	Мера обухвата: - адаптацију и енергетску санацију зграде Народне библиотеке “Вук Караџић” Бач - израду пројекта унутрашњег уређења и адаптација дела Народне библиотеке “Вук Караџић” Бач	
Одговорна институција	Народна библиотека “Вук Караџић”, Општина Бач	
Процењена финансијска средства за спровођење мере	25.000.000,00 За други пројекат потребна финансијска средства су још увек непозната	
Потенцијални извор финансирања	Општина Бач, Покрајински секретаријати, Министарство културе, Министарство рударства и енергетике	

Мера 11.2.	Конзервација, рехабилитацији и промоција културног наслеђа	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља		
Кроз израду релевантне пројектно техничке документације те спровођење археолошких и конзерваторско рестаураторских радова на објекту турског купатила (хамама) у Бачу створиће се предуслови за стављање овог локалитета у културно-туристичку понуду заједно са осталим културним садржајима. Такође, пројекат ће допринети остварњеу циљева и активности који су постављени у номинационом досијеу за стављање културног предела Бача на УНЕСКО листу. Кроз реализацију овог пројекта објекат хамама ће бити сачуван од даље девастације и стављен у функцију културних дешавања на локалу.		
Врста мере	Набавка добара, услуга и извођење радова	
Показатељи резултата	Базни (2021.) Хамам захтева конзервацију и рестаурацију	Циљни (год.2028) Изведени радови на конзервацији и рестаурацији објекта

Опис мере и активности за спровођење мере	Мера обухвата реализацију следећих активности: • Израда планске и пројектно техничке документације, • Извођење археолошких истраживања • Спровођење конзерваторско – рестаураторских радова
Одговорна институција	Општина Бач, Завод за заштиту споменика културе Петроварадин, Министарство културе, Покрајински секретаријат за културу.
Процењена финансијска средства за спровођење мере	Детаљна процена финасијских средстава биће могућа након израде релевантне пројектно техничке документације
Потенцијални извор финансирања	Министарство културе, Покрајински секретаријат за културу, Општина Бач

Мера 11.3.	Реконструкција и стављање у употребу Фрицовог дворца (Велика школа) у Бачком Новом Селу	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља		
Фрицов дворац као заштићени објекат након реконструкције и стављање у функцију може значајно да унапреди културни живот (поред туристичке понуде и јачања локалних организација кроз обезбеђење простора за активности), обезбеђујући атрактиван простор за одржавање манифестација и образовних активности, као и за боравак организација из области културе.		
Врста мере	Обезбеђивање добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2021.) Простор је тренутно немогуће користити, неуслован је	Циљни (2026.) Оспособљен простор за употребу <u>Извор верификације:</u> Извештај, број корисника, број манифестација и других активности.
Опис мере и активности за спровођење мере	Грађевинска реконструкција зграде дворца и стављање у употребу	
Одговорна институција	Општина Бач, Покрајински Завод за заштиту споменика културе	
Процењена финансијска средства за спровођење мере	-	
Потенцијални извор финансирања	Општина Бач, Покрајински секретаријати, Министарство културе, ЕУ фондови	

Приоритетни циљ 12:
Унапређење услова и квалитета примарне здравствене заштите у локалној заједници

Као основни проблеми, када је реч о примарној здравственој заштити на подручју општине Бач, препознат је недовољан број лекара, као и лоше стање објеката. У складу са сопственим надлежностима, општина Бач у наредном периоду планира да конкурише код виших нивоа власти, са основним циљем уређења објеката примарне заштите.

Даље, у складу са Законом о јавном здравља, јасно су наведене надлежности локалне самоуправе, а ту је пре свега реч о изради плана јавног здравља. *План јавног здравља* општине је локални документ јавне политике јавног уведеног као обавеза Законом о јавном здрављу који предлаже савет за здравље и усваја га Скупштина Општине. План би се заснивао на промоцији здравља и примарној превенцији, а циљеви би се остваривали кроз све облике партнерства за здравље и наглашавање значаја свеобухватног приступа путем интердисциплинарности и мултисекторске сарадње.

Јавно здравље је умеће превенције продужавања живота и унапређења менталног и физичког здравља и ефикасности путем организованих напора заједнице. Стога План јавног здравља подржава унапређење здравља, спречавање болести и продужење квалитетног живота становништва. Добро здравље је од суштинског значаја за одрживи економски и друштвени развој и основна брига у животу сваке особе, свих породица и заједнице. Општина Бач, у циљу реализације различитих мера и активности, планира усвајање документ јавне политике *”План јавног здравља општине Бач”* чиме ће детаљније бити разрађен приоритетни циљ 13. Циљ који би требао да буде постигнут планом односи се на друштвену бригу за јавно здравље и промоцију здравља и превенцију болести. Реализација мера и активности, које ће бити дефинисане у оквиру наведеног Плана, треба да допринесу реализацији приоритетног циља. У овом процесу, општина Бач ће се ослањати на **Стратегију јавног здравља у Републици Србији 2018-2026.**, која указује на улогу и одговорност локалне самоуправе, и то пре свега кроз креирање савета за здравље који би претили, извештавали и публикали годишње анализе различитих показатеља на локалном нивоу, утврђивали предлог плана јавног здравља и пратили спровођење програма, водили бригу о унапређењу приступачности здравствених услуга и доступности здравствене заштите осетљивим друштвеним групама. Стратегија предвиђа и измену прописа како би се локална самоуправа обавезала да финансира програме јавног здравља на својој територији.

Приоритетни циљ 12: Унапређење услова и квалитета примарне здравствене заштите у локалној заједници	
Веза – ЦОР 2030	Веза – преговарачка поглавља са ЕУ
Циљ 3. Обезбедити здрав живот и промовисати благостање за све људе свих генерација	Поглавље 28 – Заштита потрошача и заштита здравља

Показатељи исхода (базни) – 2021. год.	Показатељи исхода (циљни) 2028.	Допринос показатељима ЦОР 6 – Агенда 2030
Здравствена услуга је доступна свих грађанима, али иста није адекватна у смислу квалитета простора у ком се пружа	Здравствена услуга је доступна свих грађанима, и пружа се у уређеном простору	3.8.1. обухват основним здравственим услугама

Мера 12.1.		Реконструисање, санирање и опремање објекта Дома здравља
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља Реконструкција подразумева замену комплетног система грејања и извора топлоте и прелазак на економски оправдан извор загревања. Замену кровног прекривача спречиће се даље прокишњавање и пропадање објекта и самим тим омогућити несметано коришћење појединих просторија који су из ових разлога тренутно ван употребе и на овај начин омогућити отварање нових ординација за пружање додатних услуга.		
Врста мере	Обезбеђивање добара и пружање услуга	
Показатељи резултата	Базни (2020.) Један објекат примарне здравствене заштите у веома лошем стању	Циљни (2028.) - Реконструисан објекат који пружа боље услове за рад
Опис мере и активности за спровођење мере	Мера подразумева извођење горенаведених радова	
Одговорна институција	Општина Бач, Дом здравља	
Процењена финансијска средства за спровођење мере	110.000.000,00 за реконструкцију	
Потенцијални извор финансирања	Општина Бач, Дом здравља, покрајина и надлежна министарства	

Мера 12.2:	Усвајање и примена Програма јавног здравља у општини Бач
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља: План јавног здравља је локални стратешки документ уведен као обавеза Законом о јавном здрављу (2016) који предлаже савет за здравље и усваја га Скупштина ЈЛС. План јавног здравља општине се доноси први пут. План се заснива на промоцији здравља и примарној превенцији, а циљеви се остварују кроз све облике партнерства за здравље и	

наглашавање значаја свеобухватног приступа путем интердисциплинарности и мултисекторске сарадње.

Јавно здравље је умеће превенције продужавања живота и унапређења менталног и физичког здравља и ефикасности путем организованих напора заједнице. Стога План јавног здравља наше општине (у даљем тексту: План) подржава унапређење здравља, спречавање болести и продужење квалитетног живота становништва. Добро здравље је од суштинског значаја за одрживи економски и друштвени развој и основна брига у животу сваке особе, свих породица и заједнице.

Позитивном законском регулативом у Републици Србији, која је усклађена са законима ЕУ, створили су се потребни правни оквири да јединице локалне самоуправе у складу са специфичностима у својој средини, приступе решавању проблема карактеристичних за своју територију.

План идентификује приоритетна подручја где је унапређење здравља и квалитета живота могуће, разлаже циљеве на основне активности и одговорности свих актера у области јавног здравља. План је документ који утврђује оквир за деловање и идентификује даље правце, остављајући простор за решавање старих и нових изазова.

Врста мере:	Обезбеђивање добара и пружање услуга	
Показатељи резултата:	Базни (2021.) Физичко, ментално и социјално здравље становника општине Бач у здравој и чистој животној средини	Циљни (2026.) Промоција здравља и превенција болести, унапређење здраве животне средине, организација и функционисање здравственог система, кризне и ванредне ситуације у области јавног здравља општине Бач.
Активности за спровођење мере:	- Праћење здравственог стања становништва у свим животним добрима, посебно осетљивих друштвених група и утврђивање приоритета за промоцију здравља и превенцију болести - Мапирање фактора ризика по здравље опште популације и осетљивих популационих група у општини Бач - Унапређење интегрисаних међусекторских услуга у општини Бач - Остваривање услуга за приступачност и уједначеност коришћења примарне здравствене заштите - Унапређивање свеобухватне доступности и приступачности здравствене службе за осетљиве популационе групе (деца, жене, стари, особе са инвалидитетом, жртве трговине, мигранти, Роми, интерно расељени, бивши осуђеници и др.) - Спровођење заштите права пацијената - Унапређење организације хитне медицинске помоћи	

	- Унапређење квалитета здравствене заштите
Одговорна институција:	ЈЛС, Дом здравља, Центар за социјални рад, ЈКП „Тврђава“, ИЈЗВ, МУП, Заштитник права пацијената, Васпитно-образовне установе, Предшколска установа, Пољопривредна школа, РФЗО, Инспекцијске службе, Савет за здравље, Штаб за ванредне ситуације, НВО
Процењена финансијска средства за спровођење мере:	---
Потенцијални извор финансирања:	ЈЛС, други извори финансирања

**Приоритетни циљ 13:
Развој нових и унапређење и афирмација постојећих локалних
спортско-рекреативних капацитета**

**Приоритетни циљ 13:
Развој нових и унапређење и афирмација постојећих локалних спортско-
рекреативних капацитета**

Веза – ЦОР/Подциљеви Агенда 2030

Циљ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим

11.1. До 2030. осигурати да сви имају приступ адекватном, безбедном и приступачном становању и основним услугама

Закон о спорту дефинише приоритете који морају бити испоштовани при избору програма којима ће се финансирати задовољавање потреба и интереса грађана у области спорта. Обавеза је сваке локалне самоуправе да прати потребе својих грађана, посебно деце, омладине, жена и особа са инвалидитетом. Приоритет развоја спорта на локалу представља: подстицање и стварање услова за унапређење спорта за све, изградња одржавање и опремање спортских објеката, развој и унапређење предшколског и школског спорта. На основу својих надлежности битан чинилац система спорта Општине Бач представља постојање територијалног савеза - Спортски савез Општине Бач, једини овлашћен да сагласно чл.138. Став 3. Закона о спорту поднесе предлог свог и годишњег програма чланица. Установљено је тзв. "програмско" финансирање задовољавања потреба и интереса грађана у области спорта, при чему се финансирају искључиво програми који прате законске оквире. Протеклих година улагано је у изградњу и одржавање спортских објеката као основног предуслова развоја спорта, са акцентом на развој спорта у школама и самог ситема школског

спорта. Један од основних проблема представља непостојање јединствене евиденције спортских објеката на територији општине за које није извршена категоризација. Потребно је прикупити податке и евидентирати спортске објекте, а затим перманентно ажурирати базу података. Општина Бач бележи дугогодишње улагање у спортске објекте у складу са финансијским могућностима, водећи рачуна о потребама и интересима грађана, нарочито у сеоским подручјима. У наредном планском периоду, неопходно је пре свега извршити класификацију и категоризацију спортских објеката у националном Заводу за спорт, те на основу тога планирати средства за рехабилитацију спортских објеката.

Када је реч о планским документима на вишим нивоима власти, истекла је Стратегија развоја спорта 2014-2018., док Закон о спорту јасно указује на обавезу ЈЛС да усвајају програме развоја спорта на својој територији и исте доставља Министарству омладине и спорта (МОС).

Показатељи исхода (базни) 2021.	Показатељи исхода (циљни) 2028.	Допринос показатељима ЦОР 11 – Агенда 2030
На подручју општине Бач постоји само један простор који је искључиво намењен за спортске активности којима није потребан простор спортске хале или сале (теретана КДТ Херкулес)	У сваком насељеном месту општине Бач адаптиран по један простор за спортске активности којима није потребан велики простор (борилачки спортови, стони тенис, неки видови рекреативних активности, шах ...)	Модификовани 11.1.1. Удео становништва које има приступ спортској инфраструктури
У систем спорта на територији општине Бач укључен је веома мали број висококвалификованих спортских стручњака (20%) од којих је само једна жена	Број висококвалификованих спортских стручњака (минимум са звањем оперативни тренер) повећан на 50%, са равноправним учешћем жена	

Мера 13.1.	Рехабилитација спортско-рекреативне инфраструктуре и опремање спортских објеката у општини	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља Мали број спортских објеката намењен рекреативном или малим спортовима. У општини Бач постоји спортска хала и још 5 школских сала за бављење спортским активности клубова, школске деце и рекреативаца. Школске сале користе школска деца, спортску халу углавном користе рекреативци и само један спортски клуб коме је то неопходно (Одбојкашки клуб). Остали спортови немају константну потребу за коришћењем спортских хала или сала. Ту пре свега мислимо на фудбалске клубове, све борилачке спортове, клуб дизача тегова, стони тенис, шах клубове, па чак и неке рекреативне групе типа фитнеса или нешто слично. Због свега горе наведеног постоји потреба за проналажење простора потребе малих спортова, а и из разлога што наша насељена места броје јако мали број особа које се баве неким видом спортске активности. Адаптирањем простора који тренутно нису спортски објекти (типа неке затворене продавнице или некадашњи домови културе) где постоји таква могућност, уз минимална улагања, адаптирају у простор за вежбаче без обзира који је спорт у питању.		
Врста мере	Унапређење спортског вежбања мањих рекреативних група или малих спортова	
Показатељи резултата	Базни (2021.)	Циљни (2028.)

	Један адаптиран простор намењен малим спортовима	7 објеката рехабилитовано и опремљено за спортско-рекреативне намене на територији општине Бач
Опис мере и активности за спровођење мере	Мера подразумева следеће активности. • Израда пројектно техничке документације за рехабилитацију постојећих спортских објеката и исхођовање одговарајућих дозвола за радове • Извођење радова на адаптацији, санацији, реконструкцији и текућем одржавању постојећим спортским објектима • Опремање постојећих спортских објеката са новом спортском опремом и реквизитима	
Одговорна институција:	Спортски савез општине Бач	
Процењена финансијска средства за спровођење мере	Након израде пројектно техничке документације	
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине Бач	

Мера 13.2.	Финансирање годишњих и посебних програма у области спорта	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетог циља У општини Бач постоји 20 клубова или удружења који делују у систему спорта, а неки нажалост и ван њега. Од тих 20 спортских организација у 4 имамо спортске стручњаке са завршеним звањем оперативни тренер (од којих је једна жена), што представља минимум услова да квалитетно учествују у планирању и реализацији стручно-педагошког рада у одређеној спортској грани, и то је тих 20% које смо навели као базну основу. Неки од спортова и не захтевају високо образовање у руковођењу клубовима (нпр.спортски риболов, шах..). Наш је циљ да бар 50% укупног броја клубова (10 клубова) до 2028.године има минимално једног тренера са звањем оперативни тренер и који ће имати лиценцу од матичног савеза за обављање посла са којим се бави. Заинтересованим клубовима, удружењима у области спорта, који имају потребу за таквим стручњацима за облсти спорта којима се баве, треба кроз посебне програме омогућити школовање. Новац који би био опредељен искључиво би служио за школарину или како се већ то сада каже.		
Врста мере:	Унапређење стручног рада у систему спорта	
Показатељи резултата:	Базни (2021.) 20% спортских тренера су са звањем оперативни тренер који поседују лиценцу	Циљни (2028.) 50% спортских тренера су са звањем оперативни тренер који поседују лиценцу од којих бар половину чине жене
Опис мере и активности за спровођење мере	-укључивање што више жена у систем спорта -школовање спортских стручњака/оперативних тренера кроз финансирање ових активности у оквиру годишњих и посебних програма спортских организација	

	-запошљавање висококвалификованих спортских стручњака и врхунских спортиста
Одговорна институција:	Спортске организације на територији општине Бач
Процењена финансијска средства за спровођење мере:	700.000 динара
Потенцијални извор финансирања:	Буџет општине Бач

Хоризонтална тема

„Обезбеђивање учешћа МЛАДИХ у свим аспектима друштвеног живота и унапређење њихових животних услова“

Како проблем одлива младих захтева посебну пажњу, као и деловање у свим сегментима живота и рада, није било могуће дефинисати секторски циљ, већ потребе младих посматрати као хоризонталну тему. Поред Савета за младе, Национална службе за запошљавање – експозитура Бач и цивилног сектора, посебно значајан механизам у општини представља и Канцеларија за ЛЕР (КЛЕР) која функционише у оквиру Одељења за привреду, пољопривреду и локални економски развој и последњих 5 година активно ради на припреми ЛАПЗ-ова и спровођењу мера активне политике запошљавања у блиској сарадњи са експозитуром НСЗ у Бачу. КЛЕР већ читаву деценију игра активну улогу у припреми и реализацији бројних донаторских пројеката, а на једном таквом ЕУ пројекту "Подстицање запошљавања младих у дунавском региону јужне Бачке" основан је и Дунавски ресурсни центар (DYRC) са циљем континуиране подршке запошљавању и самозапошљавању младих, укључујући и подршку развоју омладинског предузетништва. У оквиру DYRC постоје две технички опремљене канцеларије у општинским управама Бач и Бачки Петровац, а младима на располагању стоје 2 координаторке (по једна у свакој општини), као и тим сертификованих тренера и ментора у области предузетништва. Општина Бач има намеру да Дунавски ресурсни центар настави да функционише у оквиру **Канцеларије за младе** која би требало да буде формирана као посебна организациона јединица општинске управе са једним ситематизованим радним местом.

Општина Бач је у фебруару 2021. године усвојила документ јавне политике "Програм унапређења запошљивости и запошљавања младих у општини Бач у периоду 2021-2023.", којим су предложене мере у оквиру два посебна циља: "Унапређење запошљивости и запошљавања младих" и "Стварање подстицајних услова за развој предузетништва младих". Општина Бач као хоризонталну меру у оквиру наредног планског периода до 2028. године дефинише **"Креирање нове омладинске политике"** која би, хоризонтално, обухватала различите активности у свим секторима, како када говоримо о запошљавању, тако и у области здравља младих, квалитета слободног времена, спортских и културних садржаја и друго. Прва активност која се планира у оквиру ове хоризонталне мере свакако је **израда Локалног акционог плана за младе, али и формирање Канцеларије за младе.**

Када је реч о документима вишег реда, Република Србија је усвојила **Стратегију развоја стартап екосистема Републике Србије за период од 2021. до 2025. године**, која на више места апострофира место и улогу младих у развоју предузетништва у Србији. Министарство

омладине и спорта активно ради и на имплементацији **Националне стратегије за младе 2015-2025.**, сваке године усваја акциони план, а редовно врши и евалуацију наведеног акционог плана, објављујући транспарентно резултате на званичној веб страници.

1.6. Оквир за спровођење, праћење спровођења, вредновање и извештавање

Општина Бач дефинише институционални механизам улога, одговорности као и календар активности када је реч о процесу праћења спровођења, извештавања и вредновања усвојеног Плана развоја Општине. Циљ наведеног процеса је повећање ефикасности у спровођењу и повећања вероватноће остваривања приоритетних циљева.

◆ Праћење спровођења – континуирана активност

Институционални оквир за праћење спровођења Плана развоја општине Бач 2022-2028. има два нивоа структуре које чине: координационо тело (доносиоци одлука унутар Општине) и носиоци мера дефинисани у оквиру Плана. Основни задатак дефинисане структуре за праћење спровођења је да прати остварење циљева по учинцима, одступања и ризике уколико се јављају, доношење одлука за превазилажење насталих изазова и проблема за остварење учинака, и њихов јасан допринос постављеној визији.

Координационо тело има координатора чија улога је прикупљање информација о спровођењу мера и одржавање континуиране комуникације, пре свега између координационог тела и носиоца мера, детектовање проблема и давање препоруке за решавање истих, праћење усаглашености средњорочних планова институција са мерама у Плану развоја, припрема материјале, извештава координационо тело, и обавља административно-техничке послове. Како се План развоја операционализује средњорочним планом, може се рећи да је средњорочни план алат за праћење спровођења Плана развоја. Конкретно, праћење спровођења се реализује кроз процес прикупљања података у вези са реализацијом појединачних активности у оквиру сваке од мера, а ради мерења остваривања дефинисаних показатеља. Процес прикупљања и обраде података у вези са реализацијом појединачних активности у оквиру сваке од мера, као и података о остваривању конкретних показатеља (за мере и циљеве) је одговорност руководиоци одељења, у складу са надлежностима. Подаци се прикупљају из различитих примарних и секундарних извора (дефинисани обрасци за прикупљање од носиоца мера, званична статистика, анкете/упитници по потреби).

◆ Вредновање – периодична активност

Циљ вредновања је утврђивање степена промене који је настао спровођењем мера из Плана развоја и степен достизања приоритетних циљева. Вредновање се врши на основу података добијених од руководиоца одељења, органа и организација одговорних за спровођење мера, али и података добијених из званичних статистичких база. Утврђивање степена настале промене спровођењем плана развоја треба да укаже на потенцијалну потребу преиспитивања и унапређења (ревизије) Плана развоја.

◆ Извештавање

Извештавање у вези са спровођењем Плана развоја у директној је вези са процесом спровођења средњорочног плана, као алата којим се операционализује План развоја, односно

кроз извештавање о спровођењу средњорочних планова, ЈЛС ће практично извештавати и о спровођењу Плана развоја ЈЛС.

Општина Бач ће, у периоду спровођења Плана развоја, израђивати две врсте извештаја, и то:

- Извештај о спровођењу средњорочног плана који је истовремено и извештај о спровођењу Плана развоја ЈЛС – на годишњем нивоу;
- Извештај о постигнутим учинцима Плана развоја ЈЛС – на трогодишњем нивоу.

Како ће општина Бач средњорочни план израђивати током 2022. године за период 2023-2025., први извештај о спровођењу средњорочног плана биће израђен у марту 2024. године за претходну годину, чиме ће бити израђен и извештај о спровођењу Плана развоја. Први извештај о постигнутим учинцима Плана развоја биће израђен у првом кварталу 2025. а најкасније до јуна наведене године, за претходни трогодишњи период.

Предлог извештаја о учинцима спровођења Плана развоја утврђује Веће општине Бач и исти подноси Скупштини општине Бач (најкасније у року од шест месеци од истека трогодишњег периода спровођења). Након усвајања извештаја о учинцима Плана развоја, Веће општине Бач, као и Скупштина Општине, могу утврдити потребу за спровођењем ревизије Плана развоја, уз образложење разлога за ревизију. У случају утврђивања потребе, поступак ревизије Плана развоја биће спроводен по истој процедури која је дефинисана и за усвајање Плана развоја.

Када је реч о формализацији структуре са спровођење Плана развоја општине Бач 2022-2028. (конкретна именовања), исто ће бити спроведено након усвајања средњорочног плана. До тог момента, структура за праћење спровођења плана развоја биће интегрисана са структуром задуженом за програмско буџетирање.

2. Анекси

Прилог 1 – Преглед и анализа постојећег стања - економска и развојна политика и тржиште рада

Прилог 2 – Преглед и анализа постојећег стања - култура, спорт и омладинска политика

Прилог 3 – Преглед и анализа постојећег стања – образовање

Прилог 4 – Преглед и анализа постојећег стања – пољопривреда и рурални развој

Прилог 5 – Преглед и анализа постојећег стања – саобраћај и комуникације

Прилог 6 – Преглед и анализа постојећег стања – социјална и здравствена заштита

Прилог 7 – Преглед и анализа постојећег стања – инфраструктура

Прилог 8 – Преглед и анализа постојећег стања – заштита животне средине

Прилог 9 - Решење о формирању координационог тима

Прилог 10 - Решење о формирању тематских радних група

Прилог 11 - Извештај о спроведеним консултацима са листама присутних